Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Tredje Afdeling)

27. juni 2012 *

»Konkurrence — karteller — markederne for lynlåse og »andre lukkeanordninger« — beslutning, der fastslår en overtrædelse af artikel 81 EF — koordinerede prisforhøjelser, fastsættelse af minimumspriser, opdeling af kunder og markeder samt udveksling af andre forretningsmæssige oplysninger — bevis — samlet og vedvarende overtrædelse — forældelse — retten til forsvar — bøder — retningslinjer«

I sag T-439/07,

Coats Holdings Ltd, Uxbridge, Middlesex (Det Forenede Kongerige), ved solicitors W. Sibree, C. Jeffs, K. O'Connell og J. Boyce samt D. Anderson, QC,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen ved F. Castillo de la Torre og K. Mojzesowicz, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående principalt påstand om annullation af Kommissionens beslutning K(2007) 4257 endelig af 19. september 2007 om en procedure i henhold til artikel 81 [EF] (sag COMP/E-1/39 168 – PO/Kortevarer i metal og plast: lynlåse), for så vidt som den vedrører sagsøgeren, og subsidiært påstand om ophævelse eller nedsættelse af den bøde, som sagsøgeren er blevet pålagt,

har

RETTEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, O. Czúcz, og dommerne I. Labucka (refererende dommer) og D. Gratsias,

justitssekretær: fuldmægtig N. Rosner,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 7. juli 2011,

afsagt følgende

* Processprog: engelsk.

Dom

Sagens baggrund

1 Sagsøgeren, Coats Holdings Ltd (herefter »Coats«), er en af de vigtigste producenter og leverandører af industriel sytråd og brodertråd og verdens næststørste leverandør af lynlåse efter YKK-koncernen. Coats fremstiller et fuldstændigt udvalg af lynlåse i let polyester, i nylon, af metal og støbte lynlåse. Coats købte i 1998 selskabet Opti og brugte efter dette køb nævnte selskabs navn som lynlåsemærke. Efter 1998 blev Coats' virksomhed med »lynlåse« således omdøbt til Coats Opti.

2 Sektoren for fremstilling af lukkeanordninger kan opdeles i to store kategorier, nemlig lynlåse og »andre lukkeanordninger«, herunder forskellige slags trykknapper, fjederlåse og tryklåse, men ligeledes klemlåse, hæfteklammer, øskner, knapper til jeans, nitter og tilbehør i metal og plastic til læder- og beklædningssektoren.

3 Den 7. og 8. november 2001 foretog Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i henhold til artikel 14, stk. 3, i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i […] artikel [81 EF] og [82 EF] (EFT 1959-1962, s. 81) kontroller hos flere producenter i Fællesskabet af syartikler i metal og plast, andre syartikler og tråde (herunder Entaco Ltd, Coats plc og William Prym GmbH & Co. KG), samt hos Fachverband Verbindungs- und Befestigungstechnik (herefter »VBT«).

4 Den 26. november 2001 fremsatte Prym-koncernen og Coats-koncernen i medfør af Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT 1996 C 207, s. 4, herefter »samarbejdsmeddelelsen af 1996«) anmodninger om, at samarbejdsmeddelelsen blev anvendt for sektoren for lynlåse.

5 Ved skrivelse af 22. februar 2002 indgav Coats visse oplysninger til Kommissionen.

6 Den 8. august 2003 indgav Stocko (senere YKK Stocko Fasteners) i medfør af Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT 2002 C 45, s. 3, herefter »samarbejdsmeddelelsen af 2002«) en anmodning vedrørende »andre lukkeanordninger«.

7 Herefter sendte Kommissionen på grundlag af artikel 11 i forordning nr. 17 flere anmodninger om oplysninger til visse af de berørte parter.

8 Den 16. september 2004 sendte Kommissionen klagepunktsmeddelelse (herefter »klagepunktsmeddelelsen«) vedrørende »andre lukkeanordninger«, påhæftningsmaskiner og lynlåse til selskaberne Prym Fashion, William Prym, Éclair Prym, Fiocchi Prym, Fiocchi Snaps France, YKK Stocko Fasteners, YKK Holding Europe, YKK Corp., Coats, A. Raymond, Berning & Söhne, Berning France, Scovill Fasteners Europe (tidligere Unifast), Scovill Fasteners samt VBT.

9 Disse virksomheder og den pågældende sammenslutning fik aktindsigt i Kommissionens sagsakter i form af kopi på en CD-ROM, som blev sendt til dem den 1. oktober 2004.

10 Den 12. november 2004 anmodede Prym-koncernen i medfør af samarbejdsmeddelelsen af 2002 om bødefritagelse, subsidiært nedsættelse af bøderne vedrørende »andre lukkeanordninger«.

11 Ved fax af 18. november 2004 supplerede Prym-koncernen sin anmodning. Ved e-post af henholdsvis 3., 4. og 11. januar 2005 sendte de yderligere oplysninger til Kommissionen. Ved e-post af 27. januar 2005 anmodede de om at være omfattet af samarbejdsmeddelelsen af 2002.

12 Den 18. februar 2005 anmodede YKK-koncernen i medfør af samarbejdsmeddelelsen af 2002 om nedsættelse af bøderne vedrørende »andre lukkeanordninger«.

13 Den 25. februar 2005 supplerede YKK-koncernen denne anmodning.

14 De beviser, der er fremlagt til støtte for YKK-koncernens og Prym-koncernens anmodninger om at være omfattet af samarbejdsmeddelelsen af 2002, gav Kommissionen mulighed for at tilsende de pågældende selskaber en supplerende klagepunktsmeddelelse den 7. marts 2006 (herefter »den supplerende klagepunktsmeddelelse«).

15 Den supplerende klagepunktsmeddelelse vedrørende »andre lukkeanordninger«, påhæftningsmaskiner og lynlåse blev sendt til selskaberne A. Raymond, Berning & Söhne et Berning France, Coats og Coats Deutschland, Éclair Prym, Prym Fashion, Fiocchi Prym, Scovill Fasteners Europe, Scovill Fasteners, William Prym, YKK Corp., YKK Holding Europe og YKK Stocko Fasteners samt VBT. Den CD-ROM, der indeholdt Kommissionens sagsakter, blev tilsendt parterne den 13. marts 2006.

16 Den supplerende klagepunktsmeddelelse vedrørte de samme varer som klagepunktsmeddelelsen og rettede, præciserede, sammenfattede og udvidede om nødvendigt de klagepunkter, der var fremsat heri. I den supplerende klagepunktsmeddelelse omtalte Kommissionen ikke systematisk alle de overtrædelser, der var fastslået i klagepunktsmeddelelsen, navnlig hvis der ikke var sket ændringer vedrørende disse overtrædelser efter anmodningerne om at være omfattet af samarbejdsmeddelelsen af 2002.

17 Der blev afholdt en høring den 11. juli 2006.

18 Efter at have hørt Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål og på baggrund af den endelige rapport fra høringskonsulenten vedtog Kommissionen den 19. september 2007 beslutning K(2004) 4257 endelig vedrørende en procedure i henhold til artikel 81 [EF] (sag COMP/39 168 – PO/Syartikler i metal og plast: lynlåse) (herefter »den anfægtede beslutning«), som er offentliggjort i sammendrag i *Den Europæiske Unions Tidende* den 26. februar 2009 (EUT C 47, s. 8).

19 I henhold til artikel 1, stk. 3, i den anfægtede beslutnings dispositive del vedrørende samarbejdet mellem for det første YKK Holding og YKK Europe Ltd, for det andet, Coats Holdings og Coats Deutschland samt for det tredje Prym Fashion og Éclair Prym Group på markedet for lynlåse (herefter »trepartssamarbejdet mellem YKK-, Coats- og Prym-koncernerne«), anses navnlig følgende virksomheder for at have tilsidesat artikel 81 EF i de anførte perioder ved at udveksle oplysninger om priser, ved at aftale priser og prisforhøjelser og ved at aftale en metode til fastsættelse af minimumspriser på standardvarer på det europæiske marked:

— Coats Holdings, fra den 28. april 1998 til den 12. november 1999

— Coats Deutschland, fra den 28. april 1998 til den 12. november 1999.

20 I henhold til den anfægtede beslutnings artikel 1, stk. 4, hvad angår det bilaterale samarbejde mellem Coats Holdings og William Prym/Prym Fashion på markedet for »andre lukkeanordninger« og lynlåse (herefter »det bilaterale samarbejde mellem Coats- og Prym-koncernerne«) anses følgende virksomhed for at have tilsidesat artikel 81 EF i de anførte perioder, ved at aftale at dele markedet for syartikler med andre virksomheder, hvorved Coats-koncernen blev forhindret i at trænge ind på det europæiske marked for »andre lukkeanordninger«:

— Coats Holdings, fra den 15. januar 1977 til den 15. juli 1998.

21 På grundlag af de faktiske konstateringer og de retlige vurderinger, der er foretaget i den anfægtede beslutning, har Kommissionen pålagt de pågældende virksomheder bøder, der er beregnet i henhold til den fremgangsmåde, der er angivet i retningslinjerne for beregningen af bøder i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, i EKSF-traktaten (EFT 1998 C 9, s. 3, herefter »retningslinjerne«) samt samarbejdsmeddelelserne af 1996 og af 2002.

22 I medfør af den anfægtede beslutnings artikel 2, stk. 3, andet led, pålægges bl.a. følgende bøde for trepartssamarbejdet mellem YKK-, Coats- og Prym-koncernerne: Coats Holdings og Coats Deutschland findes solidarisk ansvarlige: 12 155 000 EUR.

23 I medfør af den anfægtede beslutnings artikel 2, stk. 4, andet led, pålægges bl.a. følgende bøde for det bilaterale samarbejde mellem Coats- og Prym-koncernerne: Coats Holdings: 110 250 000 EUR.

24 Ved den anfægtede beslutnings artikel 4 pålægges de to virksomheder, der er omtalt i artikel 1, øjeblikkeligt at bringe de i denne artikel omhandlede tilsidesættelser til ophør, hvis de ikke allerede har gjort dette, og derefter afholde sig fra enhver handling eller adfærd, der er beskrevet i artikel 1, samt fra enhver foranstaltning, der har et tilsvarende formål eller virkning.

25 Ved Kommissionens beslutning K(2011) 2070 endelig af 31. marts 2011 besluttede Kommissionen delvist at nedsætte den oprindelige bøde, sagsøgeren var blevet pålagt, efter at den havde vurderet bødernes påvirkning af sagsøgerens og de øvrige berørte selskabers økonomiske situation og undersøgt den af sagsøgeren påståede manglende betalingsevne.

Retsforhandlinger og parternes påstande

26 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 4. december 2007 har sagsøgeren anlagt nærværende søgsmål.

27 Da sammensætningen af Rettens afdelinger er blevet ændret, er den refererende dommer blevet tilknyttet Tredje Afdeling, hvorfor sagen følgelig er blevet henvist til denne afdeling.

28 I forbindelse med foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse truffet den 7. februar 2011 har Retten anmodet Kommissionen om at fremlægge visse dokumenter og besvare visse spørgsmål. Kommissionen efterkom disse anmodninger inden for den fastsatte frist.

29 På grundlag af den refererende dommers rapport besluttede Retten (Tredje Afdeling) at indlede den mundtlige forhandling.

30 Ved skrivelse indleveret til Rettens Justitskontor den 20. juni 2011 har sagsøgeren fremsat visse bemærkninger til retsmøderapporten, som selskabet havde fået tilsendt den 14. april 2011 vedrørende retspraksis om bevisbyrden og bevisets niveau.

31 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten under retsmødet den 7. juli 2011.

32 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Principalt: annullation af den anfægtede beslutnings artikel 1, stk. 4, og artikel 2, stk. 4, for så vidt som de vedrører sagsøgeren.

— Subsidiært: ophævelse eller nedsættelse af den bøde, der er pålagt sagsøgeren i henhold til den anfægtede beslutnings artikel 2, stk. 4.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

33 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

34 Sagsøgeren har til støtte for sit søgsmål, der udelukkende vedrører det bilaterale samarbejde mellem Coats- og Prym-koncernerne, påberåbt sig fem anbringender:

— Det første anbringende vedrører en tilsidesættelse af Kommissionens forpligtelse til at fremlægge bevis for overtrædelsen samt til at overholde det bevisniveau, der kræves i denne henseende.

— Det andet anbringende vedrører en tilsidesættelse af artikel 25, stk. 5, i forordning nr.1/2003.

— Det tredje anbringende vedrører manglende bevis for en samlet og vedvarende overtrædelse.

— Det fjerde anbringende vedrører en tilsidesættelse af artikel 6, stk. 3, litra d), i konventionen om beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMRK«).

— Det femte anbringende vedrører urigtig anvendelse af retningslinjerne.

Det første anbringende om Kommissionens tilsidesættelse af sin forpligtelse til at fremlægge bevis for overtrædelsen samt til at overholde det bevisniveau, der kræves i denne henseende

Parternes argumenter

35 Sagsøgeren har i det væsentlige anført, at den undersøgelse, som Kommissionen har foretaget af de samlede bevismidler, er behæftet med åbenbare skønsfejl, idet Kommissionen eksempelvis ikke har løftet den bevisbyrde, der påhvilede den, for at bevise, at Coats-koncernen deltog i en bilateral aftale om at dele markedet med Prym, der varede fra januar 1977 til juli 1998. Kommissionen har ikke overholdt de principper, som Retten har fastsat i sin dom af 12. september 2007, Coats Holdings og Coats mod Kommissionen (sag T-36/05, ikke trykt i Samling af Afgørelser, herefter »Coats-dommen«, præmis 71) vedrørende bevisbyrden, dvs. at Kommissionen skulle fremlægge beviser til støtte for sin »faste overbevisning« om, at der forelå en overtrædelse, og at den skulle lade tvivlen komme tiltalte til gode.

36 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter.

Rettens bemærkninger

37 For så vidt som parterne er uenige om den indbyrdes fordeling af bevisbyrden, og mere generelt om reglerne om bevis for, at der foreligger en tilsidesættelse af artikel 81 EF, og for, at sagsøgeren har deltaget i en sådan tilsidesættelse, skal der indledningsvis henvises til gældende ret på området.

38 Det følger af artikel 2 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 [EF] og 82 [EF] (EFT 2003 L 1, s. 1) og af fast retspraksis afsagt i forbindelse med anvendelsen af artikel 81 EF og 82 EF, at Kommissionen på konkurrencerettens område i tilfælde af tvist om, hvorvidt der foreligger en overtrædelse af konkurrencereglerne, skal føre bevis for de fastslåede overtrædelser og for, at de omstændigheder, som udgør overtrædelsen, faktisk foreligger (Domstolens dom af 17.12.1998, sag C-185/95 P, Baustahlgewebe mod Kommissionen, Sml. I, s. 8417, præmis 58, og af 6.1.2004, forenede sager C-2/01 P og C-3/01 P, BAI og Kommissionen mod Bayer, Sml. I, s. 23, præmis 62, samt Rettens dom

af 17.9.2007, sag T-201/04, Microsoft mod Kommissionen, Sml. II, s. 3601, præmis 688). Den skal herved fremlægge beviser, der er tilstrækkeligt præcise og samstemmende til at støtte den overbevisning, at den påståede overtrædelse er blevet begået (jf. i denne retning Domstolens dom af 28.3.1984, forenede sager 29/83 og 30/83, CRAM og Rheinzink mod Kommissionen, Sml. s. 1679, præmis 20, og af 31.3.1993, forenede sager C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 og C-125/85 - C-129/85, Ahlström Osakeytiö m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1307, præmis 127, samt Rettens dom af 21.1.1999, forenede sager T-185/96, T-189/96 og T-190/96, Riviera Auto Service m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 93, præmis 47).

39 Når Kommissionen til støtte for konstateringen af, at der sket en overtrædelse af artikel 81 EF og 82 EF, påberåber sig dokumentbeviser, påhviler det de omhandlede virksomheder ikke alene at fremlægge et sandsynligt alternativ til Kommissionens opfattelse, men tillige at påvise, at de i den anfægtede beslutning anvendte beviser er utilstrækkelige til at bevise overtrædelsen (jf. i denne retning Rettens dom af 15.3.2000, Cimenteries CBR m.fl. mod Kommissionen, »Ciment-dommen«, forenede sager T-25/95, T-26/95, T-30/95 - T-32/95, T-34/95 - T-39/95, T-42/95 - T-46/95, T-48/95, T-50/95 - T-65/95, T-68/95 - T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 og T-104/95, Sml. II, s. 491, præmis 725-728, og af 8.7.2004, forenede sager T-67/00, T-68/00, T-71/00 og T-78/00, JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2501, præmis 187). I en sag som den foreliggende må det fastslås, at når Kommissionen lægger direkte beviselementer til grund, tilkommer det de omhandlede virksomheder at godtgøre, at de af Kommissionen påberåbte beviselementer er utilstrækkelige. Det er allerede blevet fastslået, at en sådan vending af bevisbyrden ikke tilsidesætter princippet om uskyldsformodning (jf. i denne retning Domstolens dom af 8.7.1999, sag C-235/92 P, Montecatini mod Kommissionen, Sml. I, s. 4539, præmis 181).

40 Hver enkelt af de af Kommissionen fremlagte beviser skal dog ikke nødvendigvis opfylde disse kriterier i forhold til hvert enkelt led i overtrædelsen. Det er tilstrækkeligt, at den række indicier, som Kommissionen har påberåbt sig, bedømt i deres helhed opfylder dette krav (jf. dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 39, præmis 180 og den deri nævnte retspraksis).

41 De indicier, som Kommissionen har påberåbt sig i beslutningen for at bevise, at en virksomhed har overtrådt artikel 81, stk. 1, EF, skal ikke bedømmes isoleret, men i sin helhed (jf. dom af 8.7.2008, sag T-53/03, BPB mod Kommissionen, Sml. II, s. 1333, præmis 185 og den deri nævnte retspraksis).

42 Det skal ligeledes tages i betragtning, at de konkurrencebegrænsende aktiviteter gennemføres hemmeligt, og herefter må den omstændighed, at der foreligger en konkurrencebegrænsende praksis eller aftale, i de fleste tilfælde udledes ved en slutning ud fra et vist antal sammenfaldende omstændigheder og indicier, der, når de betragtes samlet, og i mangel af en anden logisk forklaring kan udgøre beviset for en tilsidesættelse af konkurrencereglerne (Domstolens dom af 7.1.2004, forenede sager C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P og C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 123, præmis 55-57).

43 Det fremgår i øvrigt af retspraksis, at det er tilstrækkeligt, at Kommissionen beviser, at den pågældende virksomhed har deltaget i åbenbart konkurrencestridige møder mellem konkurrenter for i tilstrækkelig grad at bevise, at denne virksomhed deltog i kartellet. Når deltagelsen i sådanne møder er blevet bevist, påhviler det den pågældende virksomhed at fremføre indicier af en sådan beskaffenhed, at den kan påvise, at dens deltagelse i de nævnte møder ikke var sket for at begrænse konkurrencen, og herved påvise, at den over for konkurrenterne havde oplyst, at den deltog i møderne med et andet formål end deres (Domstolens domme af 8.7.1999, sag C-199/92 P, Hüls mod Kommissionen, Sml. I, s. 4287, præmis 155, og sag C-49/92 P, Kommissionen mod Anic Partecipazioni, Sml. I, s. 4125, præmis 96, samt dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 42, præmis 81).

44 Begrundelsen for dette retsprincip er, at virksomheden, der har deltaget i det nævnte møde uden offentligt at tage afstand fra det, der blev drøftet, har givet de andre deltagere det indtryk, at den tilsluttede sig mødets resultat og ville rette sig efter det (dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 42, præmis 82).

45 Vedrørende spørgsmålet om de forskellige beviselementers bevisværdi skal det bemærkes, at det eneste relevante kriterium for bedømmelsen af fremlagte beviser er disses troværdighed (jf. Rettens dom af 8.7.2004, sag T-44/00, Mannesmannröhren-Werke mod Kommissionen, Sml. II, s. 2223, præmis 84 og den deri nævnte retspraksis, og af 8.7.2004, sag T-50/00, Dalmine mod Kommissionen, Sml. II, s. 2395, præmis 72, samt dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis ovenfor 39, præmis 273). Ud fra almindelige bevisregler afhænger troværdigheden og dermed bevisværdien af et dokument af dets oprindelse, omstændighederne ved dets udarbejdelse, adressaten for dokumentet og dets indhold (Ciment-dommen, nævnt ovenfor i præmis 39, præmis 1053, forslag til afgørelse fra dommer Bo Vesterdorf som fungerende generaladvokat i forbindelse med Rettens dom af 24.10.1991, sag T-1/89, Rhône-Poulenc mod Kommissionen, Sml. II, s. 867, 869 og 956). Det skal navnlig tillægges væsentlig betydning, at et dokument er udarbejdet i umiddelbar sammenhæng med de faktiske omstændigheder (Rettens dom af 11.3.1999, sag T-157/94, Ensidesa mod Kommissionen, Sml. II, s. 707, præmis 312, og af 16.12.2003, forenede sager T-5/00 og T-6/00, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied og Technische Unie mod Kommissionen, Sml. II, s. 5761, præmis 181) eller hidrører fra et direkte vidne til disse faktiske omstændigheder (dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 39, præmis 207). Det skal endvidere bemærkes, at den omstændighed, at de virksomheder, der har anmodet om at være omfattet af samarbejdsmeddelelsen af 1996 og 2002, har indleveret oplysningerne, ikke rejser tvivl om dets bevisværdi.

46 Det følger nemlig af fast retspraksis, at ingen EU-retlige bestemmelser eller almindelige principper er til hinder for, at Kommissionen over for en virksomhed påberåber sig erklæringer fra andre involverede virksomheder. I modsat fald ville bevisbyrden i forbindelse med overtrædelser af artikel 81 EF og 82 EF, som påhviler Kommissionen, ikke kunne løftes, hvilket ville være uforeneligt med at overvåge den korrekte anvendelse af disse bestemmelser, hvilket er pålagt Kommissionen ved traktaten (jf. dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 39, præmis 192 og den deri nævnte retspraksis).

47 En vis vagtsomhed for så vidt angår frivillige erklæringer fra hoveddeltagerne i et ulovligt kartel er forståelig, fordi disse deltagere kunne mindske betydningen af deres egne bidrag til overtrædelsen og forstørre betydningen af de øvriges. Henset til systematikken i den ved samarbejdsmeddelelserne af 1996 og 2002 fastlagte procedure skaber den omstændighed, at der fremsættes anmodning om at være omfattet af denne meddelelses anvendelsesområde med henblik på at opnå en bødenedsættelse, ikke desto mindre ikke nødvendigvis en tilskyndelse til at fremlægge forvanskede beviser vedrørende de øvrige deltagere i det påtalte kartel. Ethvert forsøg på at vildlede Kommissionen kan således skabe tvivl angående oprigtigheden og samarbejdsviljen hos den virksomhed, der har fremsat anmodningen, og dermed bringe muligheden for denne for at drage fuld nytte af samarbejdsmeddelelserne i fare (jf. i denne retning Rettens dom af 16.11.2006, sag T-120/04, Peróxidos Orgánicos mod Kommissionen, Sml. II, s. 4441, præmis 70, og af 8.7.2008, sag T-54/03, Lafarge mod Kommissionen, ikke offentliggjort i Samling af Afgørelser, præmis 58).

48 Det må navnlig antages, at såfremt en person indrømmer at have begået en overtrædelse og dermed vedgår, at der foreligger omstændigheder, der rækker ud over dem, der direkte kunne udledes af de omhandlede dokumenter, indebærer dette a priori, når der ikke foreligger særlige omstændigheder, der tyder på det modsatte, at denne person har besluttet at sige sandheden. Erklæringer, der går imod den erklærendes interesser, bør således principielt betragtes som særligt troværdige beviser (Rettens dom i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 39, præmis 211 og 212, dom af 26.4.2007, forenede sager T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02 og T-126/02, T-128/02 og T-129/02, T-132/02 og T-136/02, Bolloré m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 947, præmis 166, og Lafarge-dommen, nævnt ovenfor i præmis 47, præmis 59).

49 Ikke desto mindre skal erklæringer fremsat af berørte virksomheder som led i anmodninger om at være omfattet af samarbejdsmeddelelserne af 1996 eller 2002 vurderes med forsigtighed og kan generelt ikke anses for særligt troværdige bevismidler, hvis de ikke understøttes af andre elementer.

50 Ifølge fast retspraksis kan en erklæring fra en virksomhed, der beskyldes for at have deltaget i et kartel, hvis rigtighed bestrides af flere andre sigtede virksomheder, nemlig ikke uden støtte i andre beviser betragtes som tilstrækkeligt bevis for, at de sidstnævnte virksomheder har begået en overtrædelse (jf. Rettens dom af 25.10.2005, sag T-38/02, Groupe Danone mod Kommissionen, Sml. II, s. 4407, præmis 285, dommen i sagen Bolloré m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 48, præmis 167, og Lafarge-dommen, nævnt ovenfor i præmis 47, præmis 293).

51 Endelig skal det bemærkes, at Kommissionen i 215. betragtning til den anfægtede beslutning har anført, at formålet med det bilaterale samarbejde mellem Coats- og Prym-koncernerne var at give dem mulighed for at dele markedet for syartikler mellem sig ved at hindre Coats-koncernen i at trænge ind på det europæiske marked for »andre lukkeanordninger«.

52 Det er i forhold til de bestemmelser, der er beskrevet ovenfor i præmis 38-50, at det skal efterprøves, om Kommissionen i den anfægtede beslutning har lagt vægt på tilstrækkeligt troværdige, præcise og samstemmende elementer for som led i en generel vurdering og efter at have undersøgt sagsøgerens forklaringer eller alternative begrundelser at fastslå, at den tilsidesættelse, der er fastslået i den anfægtede beslutnings artikel 1, stk. 4, havde fundet sted.

– Mødet i 1975 (217. betragtning til den anfægtede beslutning)

53 Ifølge sagsøgeren har Kommissionen fortolket referatet fra mødet mellem sagsøgeren og William Prym i 1975 urigtigt, idet den fandt, at der var tale om en forudgående etape til delingen af markedet, selv om det følger af nævnte referat, at der udelukkende var tale om harmløse drøftelser om eksklusiv og samlet distribution og om forhandlernes forpligtelse til at afholde sig fra at fremstille eller distribuere konkurrerende varer. Denne fortolkning understøttes af et notat af 27. oktober 1975 fra E.F. til A.P. senior og D.P. med beskrivelse af et møde mellem M.F. og B. den 17. oktober 1975.

54 Det følger af sagsøgerens argument, at selskabet hverken anfægter mødets indhold, eller at det deltog i det. Derimod har sagsøgeren anfægtet Kommissionens fortolkning af møderefferatet.

55 I 217. betragtning til den anfægtede beslutning anføres følgende:

»I 1975 besluttede Coats og Prym[-koncernerne] at samarbejde på området for salg og distribution i et meget stort antal lande i verden ved at handle som fælles handelsvirksomheder eller eneforhandlere af den andens varer alt efter deres respektive markedskraft i hvert land. I referatet fra mødet, der blev holdt i Stolberg [Tyskland] den 16. og 17. november 1975, defineres de overordnede linjer for samarbejdet mellem de to koncerner.«

56 En væsentlig del af referatet fra mødet afholdt i Stolberg vedrører den nationale handel: »Som led i disse principper opstår følgende overordnede aftalelinjer, som vil blive gjort til genstand for yderligere detaljerede drøftelser vedrørende markedet.« I dette referats punkt 2, femte afsnit, anføres følgende vedrørende Italien:

»Prym [-koncernen] vil ikke indføre sine lynlåse på markedet.«

57 Ovennævnte notat af 27. oktober 1975 afspejler indholdet af en samtale med Coats den 17. oktober 1975 i Glasgow (Det Forenede Kongerige) og indeholder et punkt I med titlen »Marketing«, der er affattet som følger:

»Undtagelserne til reglen, som f.eks. Italien, som vi allerede fra starten har forudset, skal undersøges grundigt«.

58 Sagsøgeren har i fodnote 2 i stævningen anført, at »Coats Italy har erhvervet en del af [kapitalen i] Lamprom, som er en italiensk lynlåseproducent, der ejes af private aktionærer, og har koncession på en licens til Opti [som Coats købte i 1989], og derefter har overtaget hele kontrollen med det i 1975/1976«.

59 Det følger af alt det ovenstående, at referatet ikke blot hentyder til »harmløse drøftelser om eksklusiv og samlet distribution og om forhandlernes forpligtelse til at afholde sig fra at fremstille eller distribuere konkurrerende varer«, som sagsøgeren har gjort gældende, men ligeledes til en opdeling af markedet for lynlåse på det italienske marked. Endvidere følger det af deltagerlisten, at der var tale om et møde mellem overordnede ansatte i de to virksomheder.

60 Det skal endvidere bemærkes, at Kommissionen ikke fastslog, at mødet den 16. og 17. november 1975 udgjorde tilsidesættelsens begyndelsesdato, men lagde vægt på dette dokument fra før nævnte tilsidesættelses begyndelsesdato (den 15.1.1977) for bedre at gennemgå beviserne forbundet med tilsidesættelsesperioden. Der var intet til hinder for, at Kommissionen tog hensyn til de forberedende skridt forud for den egentlige oprettelse af kartellet med henblik på at fastslå, hvilken økonomisk situation der lå forud herfor, og som begrundede oprettelsen af kartellet, eller med henblik på at bestemme og vurdere de respektive kartelmedlemmers rolle ved planlægningen, oprettelsen og driften heraf. I øvrigt kan Kommissionen ligeledes tage hensyn til tidsrummet efter den egentlige overtrædelsesperiode med henblik på i forbindelse med samarbejdsmeddelelsen eller ved fastsættelsen af formildende omstændigheder at vurdere virksomhedernes faktiske samarbejde ved opklaringen af deres kartel (Rettens dom af 29.4.2004, forenede sager T-236/01, T-239/01, T-244/01 - T-246/01, T-251/01 og T-252/01, Tokai Carbon m.fl. mod Kommissionen, »Tokai I-dommen«, Sml. II, s. 1181, præmis 304).

61 Endvidere fremgår følgende af dokumentet af 15. januar 1977, som undersøges nedenfor:

»De generelle principper, der gælder for [det bilaterale samarbejde mellem Coats- og Prym-koncernerne], fastsættes på den måde, der fremgår af referatet af mødet afholdt i Stolberg den 16. og 17. november 1975, suppleret således […]«

– Dokumentet af 15. januar 1977 (218.-222. betragtning til den anfægtede beslutning)

62 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ikke har taget hensyn til, at dokumentet af 15. januar 1977, som den har lagt til grund for den anfægtede beslutning, hverken er underskrevet eller fuldstændigt, og at der ikke er mulighed for at vide, hvem hos Coats eller hos William Prym der har affattet det eller givet mundtligt samtykke til det, eftersom der ikke foreligger et skriftligt samtykke. Alle disse elementer udgør nyttige indicier til at vurdere denne type dokuments bevisværdi. Ifølge sagsøgeren følger det implicit af begrebet fuldstændigt samarbejde og udtrykkeligt af samarbejdsmeddelelsen af 2002, at Kommissionen skulle have anmodet William Prym om at fremlægge beviser fra tidligere ansatte for at kunne påberåbe sig at være beskyttet af samarbejdsmeddelelsen.

63 Det følger af disse argumenter, at sagsøgeren ikke har bestridt, at dokumentet af 15. januar 1977 findes. Derimod har sagsøgeren anfægtet Kommissionens fortolkning heraf.

64 I 218. og 219. betragtning til den anfægtede beslutning anføres følgende:

»(218) Ud fra disse rammer for samarbejdet har Coats og William Prym indgået en generel aftale om at dele markedet i sektoren for syartikler, hvilket bevises ved den skriftlige aftale af 15. januar 1977 (herefter omtalt »1977-aftalen«), hvorefter Coats forpligter sig til »hverken direkte eller som led i en sammenslutning at udøve aktiviteter med fremstilling af syartikler i metal eller plast […] eller aktiviteter med distribution i Europa af konkurrerende syartikler i metal eller plast uden forudgående samtykke fra [William] Prym«. For sit vedkommende forpligter [William] Prym sig til »hverken direkte eller som led i en sammenslutning at udøve aktiviteter med fremstilling af sytråd og tråde til brug i kunsthåndværk osv. […], eller at udøve aktiviteter med distribution i Europa af konkurrerende fremstilling af sytråd og tråde til brug i kunsthåndværk osv. uden Coats' forudgående skriftlige samtykke.«

(219) I en bestemmelse i 1977-aftalen fastslås det, at forpligtelserne udtrykt heri »afspejler formålet med aftalen mellem Coats og [William] Prym og således udgør en bindende forpligtelse for de to parter, selv om de ikke kan fuldbyrdes retligt«.

65 Dokumentet af 15. januar 1977 er affattet således:

»De generelle principper, der gælder for [det bilaterale samarbejde mellem Coats- og Prym-koncernerne], er fastsat, som de er defineret i referatet fra mødet i Stolberg den 16. og 17. november 1975, og suppleres således:

Bortset fra de allerede fastsatte situationer [opstillet i liste a)] forpligter Coats sig til:

1) hverken direkte eller som led i en sammenslutning at udøve aktiviteter med fremstilling af syartikler i metal eller plast [opstillet i liste b) i henhold til den italienske aftale, der udelukker nåle til maskiner], eller at udøve aktiviteter med distribution i Europa af konkurrerende syartikler i metal eller plast uden [William] Pryms forudgående samtykke

2) i resten af verden til hverken direkte eller som led i en sammenslutning at udøve aktiviteter med fremstilling af syartikler i metal eller plast uden Pryms forudgående samtykke eller at udøve aktiviteter med distribution af syartikler i metal eller plast uden forudgående at have hørt [William] Prym.

[William] Prym forpligter sig til:

1) hverken direkte eller som led i en sammenslutning at udøve aktiviteter med fremstilling af sytråde og tråde til brug i kunsthåndværk osv. [opstillet i liste c)] eller at udøve aktiviteter med distribution i Europa af konkurrerende sytråde og tråde til brug i kunsthåndværk osv. uden Coats' forudgående samtykke

2) i resten af verden til hverken direkte eller som led i en sammenslutning at udøve aktiviteter med fremstilling af sytråde og tråde til brug i kunsthåndværk osv. uden Coats' forudgående samtykke eller at udøve aktiviteter med distribution af sytråde og tråde til brug i kunsthåndværk osv. uden forudgående at have hørt Coats.

Det erkendes, at disse forpligtelser ikke kan fuldbyrdes retligt, men at de ikke desto mindre afspejler formålet med aftalen mellem Coats og [William] Prym og således udgør en bindende forpligtelse for de to parter.«

66 Det følger af læsningen af selve dette dokument, at det henviser til mødet afholdt i Stolberg den 16. og 17. november 1975, og nærmere bestemt, at dets formål er at supplere de generelle principper, der blev drøftet ved nævnte møde. Nævnte dokument afspejler detaljerne for samarbejdet mellem de virksomheder på det kommercielle plan.

67 Hvad angår sagsøgerens påberåbelse af, at dokumentet af 15. januar 1977 savner bevisværdi, skal det anføres, at dette dokuments bevisværdi ikke nødvendigvis er mindre, fordi det ikke er underskrevet. For det første kan det ikke overraske, at dokumentet ikke er underskrevet, eftersom der er tale om et notat vedrørende et møde, hvis konkurrencebegrænsende formål var grunden til, at ophavsmanden efterlod så få spor som muligt (jf. i denne retning Rettens dom af 10.3.1992, sag T-11/89, Shell mod Kommissionen, Sml. II, s. 757, præmis 86). For det andet giver den dato, der er angivet på dokumentet (»15.1.1977«) mulighed for at antage, at dette dokument er udarbejdet på tidspunktet for de faktiske omstændigheder (jf. i denne retning dommen i sagen Bolloré m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 48, præmis 173). For det tredje skal det, i det omfang et dokument indeholder konkrete oplysninger, der svarer til dem, der findes i andre dokumenter, findes, at disse oplysninger kan styrke hinanden gensidigt (jf. i denne retning dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen,

nævnt ovenfor i præmis 39, præmis 275). For det fjerde er det tilstrækkeligt, for at der foreligger en aftale som omhandlet i artikel 81, stk. 1, EF, at de pågældende virksomheder har udtrykt deres fælles vilje til at indrette deres adfærd på markedet på en bestemt måde, hvilket Retten særligt har bemærket i sin dom af 20. april 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen (forenede sager T-305/94 - T-307/94, T-313/94 - T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 og T-335/94, Sml. II, s. 931, præmis 715).

68 Det skal i den forbindelse bemærkes, at Prym-koncernens anmodning om at være omfattet af samarbejdsmeddelelsen af 2002 indeholder følgende passage, der er citeret i 220. betragtning til den anfægtede beslutning:

»Ved en aftale af 15. januar 1977, som stadig gælder i dag, delte Coats og [William] Prym markedet for syartikler. Ingen af parterne kan gå ind på den anden parts markedsandel uden dennes samtykke. Coats havde og har stadig ret til andelen for tekstile syvarer (sytråd, bomuld til broderi, uld). [William] Prym havde og har stadig ret til andelen for syartikler i metal og plast (nåle og trykknapper).

I medfør af rammeaftalen af 1976/1977 besluttede Coats og [William] Prym med henblik på markedsføringen at fusionere deres udvalg af supplerende varer med dels sytråd, bomuld til broderi og uld (tekstile syvarer), dels lynlåse, trykknapper og nåle (syartikler i metal og plast). Denne fusion byggede på idéen om, at man har brug for en nål for at bruge sytråd, og at det var bedst at markedsføre de to varer sammen gennem den samme salgskanal. Rammeaftalen skulle sikre, at begge virksomheder blev styrket i deres væsentligste aktivitetsområde og særligt i deres udvikling ved at internationalisere deres stilling på markedet, mens man indførte synergier inden for markedsføringen for at fjerne gentagelser. I henhold til aftalen forpligtede begge virksomheder sig til ikke at gribe ind på den anden parts område uden dennes samtykke.

Det blev ligeledes aftalt, at Coats erhvervede en andel på 24,9% af [William] Prym, og at Coats fik ret til at udpege et medlem af dets bestyrelse […] og to medlemmer af det tilsynsråd. Coats har udøvet disse to rettigheder indtil 1994.«

69 Cirkulæret af 20. januar 1977 fra Coats Patons (herefter »1977-cirkulæret«) bekræfter, at Coats købte en andel på 24,9% af kapitalen i William Prym, samt at det udpegede et medlem af Pryms bestyrelse (J. Griffiths) og to medlemmer af dets tilsynsudvalg (B. og W.H.).

70 Erklæringerne fra A.P. støtter, supplerer og bekræfter indholdet af aftalen af 15. januar 1977 (herefter »1977-aftalen«). Hvad angår disse erklæringers bevisværdi, som sagsøgeren har bestridt, skal det bemærkes, at selv om frivillige erklæringer fra hoveddeltagerne i et ulovligt kartel altid betragtes med en vis vagtsomhed, fordi disse deltagere kunne mindske betydningen af deres egne bidrag til overtrædelsen og forstørre betydningen af de øvriges, står det alligevel klart, at sagsøgerens argument ikke svarer til systematikken i den ved samarbejdsmeddelelserne af 1996 og 2002 fastlagte procedure. Den omstændighed, at der fremsættes anmodning om at være omfattet af disse meddelelsers anvendelsesområde med henblik på at opnå en bødenedsættelse, medfører ikke nødvendigvis en tilskyndelse til at fremlægge forvanskede beviser vedrørende de øvrige deltagere i det påtalte kartel. Ethvert forsøg på at vildlede Kommissionen kan nemlig skabe tvivl angående oprigtigheden og samarbejdsviljen hos den virksomhed, der har fremsat anmodningen, og dermed bringe muligheden for denne for at drage fuld nytte af samarbejdsmeddelelserne i fare (jf. præmis 47 og 48 ovenfor). Endvidere følger det af 246. betragtning til den anfægtede beslutning, at Kommissionen vedrørende Prym-koncernens anmodninger om at være omfattet af samarbejdsmeddelelserne af 1996 og 2002 har udvist en vis vagtsomhed, eftersom den har søgt at underbygge denne erklæring med andre beviselementer. Kommissionen har således ikke fastsat 2004 til at være året for tilsidesættelsens ophør, hvilket Prym-koncernen imidlertid angav i de nævnte anmodninger, men til mødet den 15. juli 1998.

71 Ikke desto mindre anføres det i punkt 5 til erklæringen fra M.F. af 11. maj 2006 afgivet under ed, under titlen »Aftalen af 1977 og forholdet mellem Coats og [William] Prym fra 1970'erne til 1990'erne«, der er affattet således:

»5 Selv om jeg aldrig har set 1977-aftalen før [den supplerende klagepunktsmeddelelse], kan jeg forstå årsagerne til, at Coats og [William] Prym indgik en sådan aftale i 1977. I januar 1977 købte Coats en andel på 24,9% af kapitalen i [William] Prym, og en aftale havde sammenhæng med det, jeg vil beskrive som B. og […] E.F.'s store projekt, som på det tidspunkt var henholdsvis administrerende direktør for J & P Coats Ltd (den gren af Coats Patons plc, der beskæftiger sig med trådsektoren) og direktør for [William] Prym. På baggrund af deres møde i 1975, Coats' erhvervelse af en del af kapitalen i [William] Prym og ud fra de fælles oprettede virksomheder i 970'erne og 1980'erne vil jeg mene, at B. og […] E.F. fra midten af 70'erne har planlagt et meget nært samarbejde mellem Coats og [William] Prym vedrørende en kombination af markedsføring og distribution. Jeg tror imidlertid ikke, at de ønskede at dele markederne mellem de to selskaber ved en aftale. I 1970'erne var det højst usandsynligt, at Coats ville gå ind i sektoren for syartikler i metal og plast (på anden vis end ved at købe [William] Prym), eller at [William] Prym ville gå ind i trådsektoren. Coats' tilsagn om ikke at gå ind i sektoren for syartikler i metal og plast, og [William] Pryms tilsagn om ikke at gå ind i trådsektoren har derfor ingen værdi.«

72 Det følger heraf, at M.F., selv om han ikke kendte til en aftale, erkendte, at han sagtens forstod årsagerne til, at de to virksomheder havde indgået en aftale (efter Coats' køb af 24,9% af kapitalen i William Prym). Derimod havde de ifølge M.F. ikke til hensigt at dele de pågældende markeder.

73 Det skal i den forbindelse bemærkes, at Kommissionen i 223. betragtning til den anfægtede beslutning har anført, at den besidder andre beviser, der bekræfter indholdet af det dokument, som Prym-koncernen har indleveret, nemlig uddraget af D.P's tale den 9. november 1988 (jf. præmis 87-89 nedenfor), notatet udarbejdet af A., dateret den 12. december 1991 (jf. præmis 90-94 nedenfor), og referatet fra mødet med Coats Patons den 11. februar 1993 (jf. præmis 95-100 nedenfor). Disse beviser undersøges nedenfor.

74 Hvad angår sagsøgerens argument om, at det følger implicit af begrebet bilateralt samarbejde og udtrykkeligt af samarbejdsmeddelelsen af 2002, at Kommissionen burde have anmodet William Prym om at fremlægge beviser med en liste over sine tidligere ansatte for at kunne være beskyttet af samarbejdsmeddelelsen, skal det bemærkes, at det på ingen måde følger af samarbejdsmeddelelsen, at William Prym var forpligtet til at fremlægge erklæringer om tidligere ansatte for at få indrømmet en bødenedsættelse. Dette anbringende kan således ikke tiltrædes.

– Skrivelsen af 12. april 1977 (224. betragtning til den anfægtede beslutning)

75 Det er sagsøgerens opfattelse, at Kommissionen har foretaget en urigtig fortolkning af skrivelsen af 12. april 1977 fra S. (marketingsdirektør i Coats) til Needles Industries Ltd (herefter »NIL«), som om den henviser til en fordeling af markederne, hvorimod en omhyggelig læsning viser, at den vedrørte eneforhandleraftaler i Europa samt Coats' køb af en strategisk andel af kapitalen i William Prym. Denne skrivelse skal læses i sammenhæng med forskellige projekter vedrørende distribution, der blev indledt ved mødet den 16. og 17. november 1975. Disse projekter omtales i et udkast til en skrivelse til lederne dateret januar 1976.

76 224. Betragtning til den anfægtede beslutning er affattet som følger:

»Allerede i april 1977 henviste Coats i en skrivelse, dateret den 10. april 1977, til NIL klart til en aftale mellem Coats og [William] Prym og til et markedsføringsudvalg mellem NIL og [William] Prym, som førte tilsyn med, at »operationerne blev udført i overensstemmelse med skrivelsen om aftalen mellem Coats og [William] Prym«. Heri blev ligeledes anført, at »det hovedprincip, som [NIL] [skulle] have i

den henseende [var, at] Prym [skulle] anses for en [partner] og ikke for en venligsindet konkurrent […]. I tilfælde af væsentlig uenighed eller enhver form for usikkerhed om anvendelsen af aftalen mellem Coats og [William] Prym på de særlige markeder eller på de konkrete problemer, [skulle NIL] altid høre forvalteren af det pågældende marked i Glasgow [Coats]«.«

77 Indledningsvis skal det fastslås, at der i virkeligheden er tale om en skrivelse dateret den 12. april 1977.

78 Sagsøgeren har påberåbt sig en skrivelse af januar 1976 samt 1977-cirkulæret for at godtgøre, at de beviser, der fremgår af Kommissionens sagsakter, ligeledes viser, at der fandtes et lovligt samarbejde. Sagsøgeren har gjort dette for at bestride de andre bevismidlers værdi, som fastslår, at der forelå et ulovligt samarbejde.

79 Ud over at der forelå et lovligt samarbejde, viser skrivelsen af januar 1976 imidlertid, at man på de markeder, hvor der allerede var konkurrence med NIL, i princippet skulle respektere de daværende markedsstillinger. Skrivelsen indeholder følgende passage desangående:

»På markeder, hvor der allerede er konkurrence med NIL, indgås en aftale, så de aktuelle markedsstillinger i princippet respekteres. Hvad angår lynlåse konkurrerer [William] Prym udelukkende med Opti/LF på nogle europæiske markeder, og der har været drøftelser med Opti/LF for at godtgøre, at en sammenslutning med [William] Prym ikke er uforenelig med vores nuværende globale ordninger.«

80 Hvad angår skrivelsen af 12. april 1977 har sagsøgeren i øvrigt ikke anført, hvorfor S. var blevet forhindret i »åbent at henvise til en aftale om deling af markedet i en skrivelse […] til [NIL]«.

– Hugenpoet-aftalen (225. og 226. betragtning til den anfægtede beslutning)

81 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ikke har fremlagt noget bevis, der kan underbygge, at aftalen kaldet »Hugenpoet-aftalen« findes, bortset fra erklæringen fra A.P., og at Kommissionen ikke har taget hensyn til beviselementer, der modsagde, at der forelå en sådan aftale, som f.eks. den omstændighed, at William Prym havde fortsat sine aktiviteter som lynlåseproducent. Det eneste argument, som Kommissionen har fremsat til støtte for, at Hugenpoet-aftalen foreligger, er, at William Prym havde outsourcet sin forsyning med hægtebånd til Opti. Sagsøgeren har anført, at William Prym fortsat fremstillede lynlåse, idet outsourcingen ikke var begrundet af et spørgsmål om omkostninger og ikke var en del af en tilbagetrækning fra sektoren for lynlåse (jf. i denne retning sagsøgerens svar på den supplerende klagepunktsmeddelelse).

82 Sagsøgeren har gjort gældende, at det er af væsentlig betydning at annullere Kommissionens konklusion om alle de påståede overtrædelsers alvor og varighed. Det følger nemlig heraf, at der selv i den for Kommissionen mest favorable udgave af sagen var der en periode på 11 et halvt år, [fra Coats' brev til NIL af 12. april 1977 til Beirat (tilsynsudvalget) hos William Prym den 9. november 1988], hvor der ikke forelå beviser for, at den påståede tilsidesættelse blev fortsat.

83 225. og 226. betragtning til den anfægtede beslutning er affattet således:

»(225) Det er [William] Pryms opfattelse, at [det selv,] Coats og Opti, der selvstændigt fremstillede syartikler i metal og plast indtil 1988, i begyndelsen af 1980'erne forenede sig som led i det, der kaldes Hugenpoet-aftalen. [William] Prym har i den forbindelse skrevet: »Det betød, at hver virksomhed i dette triumvirat havde forbud mod at producere og markedsføre de varer, som de to andre producerede og markedsførte. Derfor solgte Opti sin afdeling for bearbejdning og markedsføring af syartikler i metal og plast i Nederlandene til [William] Prym […] Et andet resultat var, at [William] Prym for sit vedkommende trak sig tilbage fra markedet for lynlåse. Først ophørte det med serieproduktion af lynlåse i begyndelsen af 80'erne, inden

det lod sig forsyne af Opti i mange år som led i en leveringsaftale.« Prym-koncernen ophørte (i henhold til aftalen, som [William] Prym kaldte »aftale om levering af kæder til lynlåse«) i begyndelsen af 1980'erne med at producere den væsentligste del af lynlåsene og blev en mindre aktør på dette marked indtil den 1. juli 1998 (der navnlig var til stede i Tyskland). Denne dato købte Prym Fashion 50% af aktiviteterne med lynlåse i Bonduel Sarl for at lægge dem sammen med Prym Fashions begrænsede aktivitet på dette område som led i en fælles virksomhed med navnet Bonduel-Prym, der blev omdøbt til Éclair Prym, efter at Prym Fashion havde opkøbt den helt i 2001.

(226) Det er Coats' opfattelse, at [William] Pryms påstande om Hugenpoet-aftalen er uklare og usammenhængende. [William] Prym har erkendt, at der ikke findes skriftlige tegn på Hugenpoet-aftalen. Coats har dog ikke bestridt, at [William] Prym trak sig fra at producere kæder til lynlåse, hvilket skete efter [William] Pryms meddelelse i overensstemmelse med […] Hugenpoet-aftalen og udgjorde den første etape i selskabets tilbagetrækning fra sektoren for produktion af lynlåse. Uanset hvad anerkender Kommissionen, at Hugenpoet-aftalens eksistens ikke underbygges af noget skriftligt bevis. Kommissionen finder dog, at denne begivenhed, som den beskrives af [William] Prym, viser, hvordan situationen på markedet for syartikler udviklede sig, og hvordan Coats og [William] Prym søgte at tilpasse deres aftale om at dele markederne efter denne udvikling. Samtidig med denne overordnede deling af markedet for syartikler var lynlåsene det eneste område, hvor deres aktiviteter overlappede hinanden (bortset fra sektoren for nåle). Ingen af virksomhederne var hovedaktør på de samme geografiske markeder. Prym-koncernen producerede og distribuerede i det væsentligste lynlåse i Tyskland og i Østrig og kun i mindre omfang på nabomarkederne. Derimod solgte Coats lynlåse i Tyskland sammen med Prym og havde aldrig hverken produceret eller solgt lynlåse i Tyskland, inden det købte Opti.«

84 Det følger af 226. betragtning til den anfægtede beslutning, at Kommissionen har anerkendt, at den konstatering, der fremgår af Prym-koncernens anmodninger om at være omfattet af samarbejdsmeddelelsen af 1996 og 2002, hvad angår Hugenpoet-aftalens eksistens ikke er understøttet af skriftlige beviser. Denne begivenhed viser imidlertid ifølge Kommissionen udviklingen af situationen på markedet og af forholdet mellem de pågældende virksomheder. På tidspunktet for 1977-aftalen prioriterede de at dele deres hovedmarkeder med syartikler i metal og plast til William Prym og tråde til Coats, hvor delen for lynlåse var et af de områder, hvor der forelå en overlapning af deres aktiviteter.

85 Sagsøgerens argument om, at William Prym fortsat fremstillede lynlåse, og at outsourcingen af dets forsyning med hægtebånd kun var begrundet i omkostninger og ikke var en del af en tilbagetrækning fra sektoren for lynlåse, kan delvist understøttes af den leveringaftale, der blev indgået mellem Opti og William Prym. Aftalens udløbsdato var den 31. marts 1999. Derimod skal det med undtagelse af sagsøgerens påstand om, at William Prym fortsatte sine aktiviteter med produktion af lynlåse, fastslås, at sagsakterne ikke indeholder beviser, der kan understøtte, at denne aktivitet blev opretholdt.

86 Hvad angår bevisværdien af Prym-koncernernes erklæringer har Kommissionen selv indrømmet, at disse ikke kan anvendes som tilstrækkeligt bevis for aftalen om opdeling af markederne i 70'erne. Kommissionen har imidlertid gjort gældende, at det, selv om der ikke tages hensyn til Hugenpoet-aftalen, ikke kan nægtes, at aftalen om opdeling af markederne fra 70'erne fandtes. Kommissionen har tilføjet, at det på baggrund af Prym-koncernens kritik vedrørende købet af Opti endvidere er sandsynligt, at Hugenpoet-aftalen fandtes. Selv om en aftales eksistens ikke var underbygget af beviser fra tidspunktet for tilsidesættelsen, svarer Prym-koncernens erklæring nemlig til en periode (80'erne), hvor Kommissionen har tilstrækkelige elementer, der beviser tilsidesættelsen. Under hensyn til, at Prym-koncernens erklæring har vist sig at være troværdig på andre punkter, og at den var imod selskabets egne interesser, er der endvidere heller ingen grund til at betvivle dens troværdighed hvad angår denne aftales eksistens.

– Beirat-mødet den 9. november 1988 (227.-230. betragtning til den anfægtede beslutning)

87 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen har foretaget en urigtig fortolkning af William Pryms mødereferat fra Beirat af 9. november 1988, som om det var en henvisning til 1977-aftalen. Det er sagsøgerens opfattelse, at det er mere sandsynligt, at der er tale om en henvisning til en rapport udfærdiget på de William Pryms foranledning (jf. 227. og 230. betragtning til den anfægtede beslutning). Der er ikke fremlagt troværdige beviser for, at Hugenpoet-aftalen eksisterer. Der foreligger derfor et tomrum på mere end 11 år i den angivelige anvendelse af 1977-aftalen.

88 Der er i den foreliggende sag tale om en tale fra D.P. den 9. november 1988 for William Pryms Beirat, kort tid efter at Coats havde købt lynlåseproducenten Opti.

89 Det følger rent faktisk af denne tale, at D.P. kritiserede Coats' generaldirektør og medlem af William Pryms Beirat, B., for at de ikke havde overholdt Coats' forpligtelser i forhold til William Prym ved at købe Opti uden at have hørt Prym, hvilket var i strid med William Pryms interesser, som de var blevet skriftligt anført.

– William Pryms notat af 12. december 1991 (231. betragtning til den anfægtede beslutning)

90 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen ikke har taget hensyn til William Pryms notat af 12. december 1991, hvori det anføres, at indholdet af 1977-aftalen kun kunne være to personer bekendt, og at nævnte aftale efter henholdsvis den enes død og den andens pensionering (B. og E. F.) ikke var blevet overført til William Pryms ledelse. Sagsøgeren har anført, at dette notats henvisning til en aftale indgået i 1975 i virkeligheden svarer til mødet den 16. og 17. november 1975, afholdt i Stolberg. Sagsøgeren har bemærket, at Kommissionen i sagen, der lå til grund for vedtagelsen af beslutning K(2004) 4221 endelig af 26. oktober 2004 vedrørende en procedure om anvendelse af artikel 81 [EF] (sag COMP/F-1/38 338 – PO/Nåle) har foretaget den samme urigtige fortolkning af et lovligt tilsagn om ikke at konkurrere. I nævnte sag var Coats beskyttet som Entacos eneerhverver ved tilsagnet afgivet til denne virksomhed om ikke at konkurrere på dets væsentligste salgsområder. Kommissionen fandt, at der var tale om en opdeling af markederne, men i Coats-dommen, nævnt ovenfor i præmis 35, annullerede Retten denne konklusion, idet den fandt, at der var tale om en lovlig beskyttelsesforanstaltning. Sagsøgeren har navnlig henvist til nævnte doms præmis 150.

91 I 231. betragtning til den anfægtede beslutning fastslås følgende:

»Coats har henvist til notatet af 12. december 1991, som fremgår af Kommissionens sagsakter. Sagsøgeren har bemærket, at notatet sandsynligvis er udarbejdet af A. fra [William] Prym, eftersom initialerne »vA« fremgår i notatets øverste hjørne. Notatets første afsnit henviser udtrykkeligt til forhandlingerne i 1975 vedrørende aftalen om distribution og fordeling af de geografiske områder mellem [William] Prym og Coats. Forhandlerne var B. (for Coats) og E.F. (for [William] Prym). Coats har påberåbt sig dette dokument for at underbygge sit argument om, at teksten til 1977-aftalen alene blev hos forhandlerne, nemlig B. og E.F, uanset om den blev indgået. Dette bevis viser klart, at der forelå en aftale om at dele markedet, der fastsatte en fordeling af markederne mellem [William] Prym og Coats. Ved at henlede Kommissionens opmærksomhed på dette bevis modsiger Coats sine tidligere argumenter, når det gør gældende, at der ikke forelå en aftale. Endvidere medfører den omstændighed, at dens tekst i 1991 kun var tilgængelig for B. og E.F., ikke nødvendigvis, at deres efterfølgere ikke kendte til dens eksistens. I notatet af 12. december 1991 nævntes klart aftalen om deling af markederne, hvis eksistens ikke var fortrolig. Der er således allerede i 1991 en del personer, der kendte til en sådan aftales eksistens. Uanset hvad beviser de dokumenter, der er undersøgt i 232.-234., 237., 239., 240. og 242. betragtning, at forholdet mellem [William] Prym og Coats fortsatte med at virke omkring markedsdelingen, selv efter at B. og E.F. havde forladt de to virksomheders ledelse.«

92 Det fremgår af ordlyden af notatet af 12. december 1991, at der blev indgået en aftale om at dele markedet i 1975 efter forhandlinger ledet af B. og E.F., som var en betingelse for et tættere samarbejde. Ifølge ophavsmanden til dette notat blev resultatet af disse forhandlinger endvidere nedskrevet i et fortroligt dokument, som kun forhandlerne havde adgang til. I nævnte notats andet afsnit har A. endvidere anført, at aftalens hovedelement efter hans opfattelse var erklæringen, hvorved William Prym forpligtede sig til hverken direkte eller indirekte at blive aktiv på det forretningsmæssige plan på området for sy- og brodertråde, mens Coats forpligtede sig til ikke direkte eller indirekte at udøve kommercielle aktiviteter på området for syartikler i metal eller plast, med undtagelse af den allerede accepterede undtagelse vedrørende NIL og selskabet Linhas Corrente Lt[da] Brasil.

93 Følgelig kan sagsøgerens argument om, at indholdet af 1977-aftalen kun var to personer bekendt, og at den ikke blev oversendt til William Pryms ledelse efter disses henholdsvis død og pensionering, ikke tiltrædes, eftersom det er godtgjort, at notatets ophavsmand i hvert fald den 12. december 1991 var oplyst om en sådan aftales eksistens og indhold.

94 Hvad angår sagsøgerens argument om, at dette notat henviser til aftalen indgået i 1975, der i virkeligheden svarer til mødet den 16, og 17. november 1975 afholdt i Stolberg, skal det blot bemærkes, at den omstændighed, at aftalen kunne være indgået mundtligt i 1975 og bekræftet ved referatet af dette møde, ikke udelukker, at denne aftale senere blev nedskrevet på papir i 1977 (jf. ligeledes præmis 67 ovenfor).

– Mødet den 11. februar 1993 (232. betragtning til den anfægtede beslutning)

95 Det er sagsøgerens opfattelse, at Kommissionen med urette har fundet, at erklæringen fra J. Griffiths som repræsentant for William Prym, den 11. februar 1993, henviste til en aftale om at dele markederne, selv om Retten havde fundet, at denne erklæring ikke vedrører Coats, og at Kommissionen ikke havde bevist, at »mødet havde konkurrencebegrænsende formål«, og så meget desto mindre, at erklæringen henviste til 1977-aftalen (Coats-dommen, nævnt ovenfor i præmis 35, præmis 91).

96 Kommissionen skulle ved retsmødet have præciseret, at Retten i Coats-dommens præmis 91, nævnt ovenfor i præmis 35, havde undersøgt det pågældende møde isoleret set, eftersom den på daværende tidspunkt ikke havde rådighed over en lang række oplysninger, som Retten i dag er i besiddelse af. Dette fik Retten til i nævnte dom at finde, at mødet ikke havde noget konkurrencebegrænsende formål.

97 Det følger af sagsøgerens argument, at selskabet hverken anfægter, at mødet blev afholdt, eller at det deltog heri. Sagsøgeren har derimod gjort gældende, at Kommissionen ikke har godtgjort retligt fyldestgørende for dette mødes konkurrencebegrænsende karakter, ligesom sagsøgeren har bestridt Kommissionens fortolkning af J. Griffiths' erklæring.

98 Hvad angår den første konstatering skal det bemærkes, at det følger af punkt 11 til mødereferatet af 11. februar 1993, at J. Griffiths henviste til oprindelsen på forholdet mellem Coats og William Prym, idet Prym blev anset for ansvarlig for syartikler i metal og plast. Ifølge ham var Coats moralsk forpligtet til at løse den situation, der dengang var med NIL, så man endeligt kunne gennemføre det oprindelige projekt, hvormed Coats skulle kontrollere produktionen af tekstile syartikler og overlade leveringen af syartikler i metal og plast til William Prym.

99 Hvad angår præmis 91 i Coats-dommen, nævnt ovenfor i præmis 35, skal det bemærkes, at Retten heri undersøgte aftalerne i sektoren for nåle, som var indgået mellem William Prym og Entaco, som Coats ikke var direkte underskriver af. Entaco og William Prym havde underskrevet en rammeaftale, der trådte i kraft den 10. september 1994. Parterne indgik denne aftale med henblik på at frikøbe NIL's emballage- og bearbejdningsaktiviteter (som tidligere var ejet af Coats Holdings), og den

trådte i kraft på datoen for denne frikøbelse. Retten fastslog i den nævnte sag, at der ikke var fremsat utvivlsomt bevis for, at mødet den 11. februar 1993 var af konkurrencebegrænsende art, navnlig fordi sætningen, hvorefter »Coats var moralsk forpligtet til at løse den nuværende situation med [NIL]«, var meget tvetydig som led i et salg af en aktivitet og ikke nødvendigvis henviste til en deling af markedet, idet den ligeledes kunne betyde, at Coats skulle acceptere William Pryms tidligere tilbud i stedet for at sælge NIL til Entaco. Retten præciserede heri, at resten af referatet heller ikke var relevant.

100 Hvad angår den anden konstatering skal det bemærkes, at det følger af J. Griffiths' erklæring, således som den er gentaget i det pågældende mødereferat, sammenholdt med affattelsen af 1977-aftalen (jf. præmis 65 ovenfor), at sidstnævnte fortsat pålagde hver part en forpligtelse til ikke at gå ind på den andens markeder. Det er i øvrigt derfor, Kommissionen har påberåbt sig dette notat (jf. 232. betragtning til den anfægtede beslutning).

– Coats' salg af sin kapitalandel i William Prym (233.-236. betragtning til den anfægtede beslutning)

101 Sagsøgeren har i det væsentligste gjort gældende, at Kommissionen ikke har taget hensyn til, at aftalen om samarbejde fra 1995 og rammeaftalen fra september 1997 (herefter »rammeaftalen af 1997«) markerede en betydelig drejning i forholdet mellem Coats og William Prym, og at de ville have været overflødige, hvis 1977-aftalen havde haft forrang.

102 For det første har sagsøgeren fundet, at forretningsforholdet mellem Coats og William Prym ændrede sig radikalt, efter at Coats solgte sin kapitalandel i William Prym i slutningen af 1994. For det andet har sagsøgeren hvad angår mødet den 11. juni 1996 (jf. 233. betragtning til den anfægtede beslutning) gjort gældende, at dette udelukkende vedrørte et samarbejde inden for distribution. Sagsøgeren har navnlig henvist til den logiske følge af at blive udpeget til eneforhandler, nemlig forpligtelsen til hverken at producere eller distribuere konkurrerende produkter. For det tredje har sagsøgeren hvad angår Kommissionens teori fremsat i 234. og 236. betragtning til den anfægtede beslutning om, at rammeaftalen af 1997 bekræftede, at »Coats og [William] Prym fortsat handlede i overensstemmelse med idéen om at dele markederne med konkurrencebegrænsende strategier«, anført, at Kommissionen ikke har fremlagt det mindste bevis for en årsagsforbindelse mellem nævnte rammeaftale og 1977-aftalen. Sagsøgeren har endelig anført, at alt hvad der har kunnet eksistere tidligere, er blevet erstattet med en begrænset aftale om samarbejde inden for distribution på markederne til enkeltpersoner.

103 233. betragtning til den anfægtede beslutning er affattet således:

»I december 1994 solgte Coats sin andel i William Prym til Prym-familien. Dette salg trådte i kraft den 31. december 1994. Ifølge [Prym-koncernernes anmodninger om at være omfattet af samarbejdsmeddelelserne af 1996 og 2002] blev der i februar 1995 fastsat regler for samarbejdet mellem Coats og [William] Prym på det europæiske marked, og de to parter aftalte, at de var interesserede i at forlænge det. Prym-koncernen har imidlertid ikke afgivet andre oplysninger om de præcise regler for dette samarbejde. [William] Prym og Coats mødtes den 11. juni 1996 i Stolberg […]. D.G. fra Coats erklærede i den anledning:

»[Selskabet] Coats Craft's distributionsstrategi i Europa består i så vidt muligt at samarbejde med de store leverandører af mærkevarer, som f.eks. [William] Prym, og i ikke at indføre sine egne mærker. Hvis der iværksættes et partnerskabssystem, vil Coats derefter fjerne sine egne mærker.«

104 Kommissionen har påberåbt sig 234. betragtning til den anfægtede beslutning for at godtgøre, at de to virksomheder efter 1995, efter Coats' salg af sin kapitalandel i William Prym, fortsat handlede i overensstemmelse med idéen om at dele markederne og med konkurrencebegrænsende strategier. Denne konstatering støttes af Prym-koncernen.

105 Følgende fremgår af punkt 9 i Prym-koncernens anmodning om at være omfattet af samarbejdsmeddelelsen af 2002:

»[William] Prym ønskede med denne aftale at sørge for sikker markedsføring af sine varer gennem Coats' kanaler. Rammeaftalen fastsætter regler for samarbejde i både den industrielle og kommercielle sektor. Coats var for sit vedkommende interesseret i at sælge andre produkter gennem sit dyre markedsføringssystem. Coats var navnlig interesseret i varer fra et veletableret mærke som [William] Prym.«

106 Sagsøgeren har anført, at denne aftale ganske rigtigt blev underskrevet den 3. september 1997, og at den oprettede en bred ramme for den fælles distribution af syartikler til forbrugermarkedet (jf. 235. betragtning til den anfægtede beslutning). Sagsøgeren har gjort gældende, at årsagerne til, at rammeaftalen af 1997 var nødvendig, er svære at identificere, hvis 1977-aftalen rent faktisk fortsat fandt anvendelse, eftersom sidstnævnte »fastslog princippet om, at ingen af de to virksomheder distribuerede varer, der konkurrerede med den anden parts varer« (jf. sagsøgerens svar på den supplerende klagepunktsmeddelelse).

107 Punkt 5 i rammeaftalen af 1997 er affattet således:

»Aftalen omfatter syartikler i metal og plast og elastikprodukter, uanset om de produceres eller bruges til forsyning, som er bearbejdet og bærer [selskabet] Prym Consumers mærke samt tråd og tillægsprojekter forbundet hermed, eller om artiklerne produceres eller bruges forsyning, som bærer Coats' mærke, samt i givet fald andre varer til konkrete markeder.«

108 Det skal i den forbindelse for det første bemærkes, at notatet vedrørende mødet den 11. juni 1996 og underskriften af rammeaftalen af 1997 ifølge Kommissionen ikke i sig selv udgør et bevis for, at der foreligger et kartel, men de viser heller ikke, at Coats havde trukket sig herfra.

109 For det andet har Kommissionen i 236. betragtning til den anfægtede beslutning hævdet, at 1977-aftalen for det første bestemte, at Coats og Prym Consumer indgik en eksklusivaftale om levering og distribution for deres respektive varer, dvs. syartikler i metal og plast, produceret af Prym Consumer, og andre syartikler, produceret af Coats, samt for det andet, at en rammeaftale ville fastsætte reglerne for fælles distribution af parternes varer, men uden at regulere produktionen eller distributionen af konkurrerende varer.

110 Det skal imidlertid bemærkes, at den anden konstatering er urigtig, eftersom det følger af rammeaftalens punkt 5, nævnt ovenfor i præmis 107, at rammeaftalen ligeledes dækkede eksklusiv distribution af konkurrerende varer (syartikler i metal og plast produceret af William Prym og tråd og andet tilbehør produceret af Coats) samt andre specifikke varer.

111 Derimod har Kommissionen med rette bemærket, at der er gået 20 år fra den oprindelige aftale om deling af markedet i 1977, og at den nye aftale blev indgået, efter at forretningsforholdet mellem de to virksomheder var ændret, efter at Coats havde solgt sin kapitalandel i William Prym.

– Bonduels køb af William Prym og mødet den 15. juli 1998 (237.-245. betragtning til den anfægtede beslutning)

112 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen med urette har fundet, at referatet af mødet den 15. juli 1998 afholdt i Stolberg, henviste til 1977-aftalen. Ifølge sagsøgeren henviser mødereferatet udelukkende til aftalen om forsyning af hægtebånd mellem William Prym og Opti (jf. præmis 81 ovenfor) samt rammeaftalen af 1997.

113 Sagsøgeren har under retsmødet bemærket, at Kommissionen under nærværende procedure selv havde indrømmet, at ingen notater vedrørende dette møde beviste, at der fandtes et kartel. Kommissionens beviser for perioden efter 1995 er således støttet på notaterne fra et enkelt møde, mødet den 15. juli 1998.

114 Ifølge sagsøgeren er de håndskrevne notater, som det har fremlagt, meget mere detaljerede end det maskinskrevne notat om samme møde og er i modsætning til sidstnævnte udfærdiget på tidspunktet for nævnte møde. Hvad angår notatets troværdighed har sagsøgeren understreget, at der er tale om et notat fra A.P., som ikke ord for ord gengiver M.F's udtalelser. I den anden erklæring, afgivet under ed, har denne i øvrigt givet en fuldt ud sandsynlig og lovlig forklaring på de bemærkninger, der er anført heri.

115 Det følger af 237.-245. betragtning til den anfægtede beslutning, at Kommissionen dels har lagt vægt på referatet fra mødet den 15. juli 1998, dels på Prym-koncernens anmodninger om at være omfattet af samarbejdsmeddelelserne af 1996 og 2002.

116 Det maskinskrevne notat af 7. november 2001, der er underskrevet af A.P., vedrørende samtalen den 15. juli 1998 med M.F., er affattet således:

»M.F. talte generelt om Bonduel Prym-sagen. Han gav udtryk for sin skuffelse over, at han havde fået oplysningerne meddelt sent. Denne kritik vedrørte især den omstændighed, at A.P. ikke havde diskuteret problemerne med lynlåse med Coats Opti ved deres almindelige møder, og at vi ikke havde fået at vide, at aftalen ikke længere gjaldt.

[…]

Indiciet for, at [William] Prym i 1988 med købet af Opti ikke længere var omfattet af [forhandlingerne], var ikke urigtigt.

[…]

MF har rejst spørgsmålet, om Prym kunne fastsætte en dag, hvor man var fri i denne industrielle sektor, hvorved Coats kunne gå ind på markedet for trykknapper, ligesom [William] Prym kunne gå ind på markedet for tråde. Dette spørgsmål kræver et klart og præcist svar.«

117 Det viser ifølge Kommissionen for det første, at Coats reagerede på dette køb på samme måde, som William Prym havde reageret på Coats' køb af Opti i 1988 (jf. præmis 89 ovenfor). Deres respektive reaktioner bekræfter, at der fandtes et fortsat kartel mellem de to virksomheder, som var støttet på 1977-aftalen (jf. 238. betragtning til den anfægtede beslutning). For det andet skal det udledes heraf, at M.F. henviste til opdelingen af markedet, som den oprindeligt var blevet fastsat i 1977-aftalen (jf. 243. betragtning til den anfægtede beslutning). For det tredje følger det heraf, at de to virksomheder fortsat overholdt den oprindelige opdeling af markedet mellem dem (på den ene side syartikler i metal og plast og på den anden side andre syartikler) (jf. 245. betragtning til den anfægtede beslutning).

118 Referatet fra mødet den 15. juli 1998, som omtaler, at der ikke skulle være konkurrence herpå med Optis priser, underbygger denne konstatering. Det følger endvidere af samme passage i dette referat, at William Prym ikke var interesseret i at konkurrere med Opti og især ikke i at konkurrere på priserne. William Prym foreslog således at drøfte en løsning vedrørende lynlåse samt de eksisterende aftaler. Det blev endvidere gjort gældende, at de pågældende virksomheder havde brug for at anvende en strategisk dialog.

119 Referatets punkt 4 er affattet således:

»Paraplyaftalen mellem Coats og [William] Prym blev drøftet […]

De to parter forklarede, at de måtte bære en lang række omkostninger for at iværksætte paraplyaftalen, idet de skulle afholde udgifter vedrørende gennemførelsen af de udarbejdede aftaler, ændre organisationen og oprette nye strukturer.«

120 Ovennævnte beviselementer underbygger Kommissionens konstatering af, at de to virksomheder på markedet for lynlåse var begyndt at støde på problemer hvad angår det fælles resultat efter en række ændringer i deres forhold i løbet af denne periode. På trods af, at de var konkurrenter på markedet for lynlåse, fortsatte de dog med at overholde deres moralske forpligtelse om ikke at konkurrere, og de erklærede udtrykkeligt, at de ikke var interesserede i at konkurrere på priser på dette marked.

121 Hvad angår erklæringen afgivet under ed af M.F. den 24. april 2006 er der tale om en erklæring, der er udarbejdet af en repræsentant for sagsøgeren med henblik på at lempe dennes ansvar i den konstaterede overtrædelse, og den kan dermed ikke mindske bevisværdien for de dokumenter, der blev fundet ved kontrollerne, og forklaringerne om disse dokumenter (Lafarge-dommen, nævnt ovenfor i præmis 47, præmis 379).

122 Hvad angår sagsøgerens påstand om, at selskabet på daværende tidspunkt ikke afgav nogen forsikring om ikke at konkurrere på priser, skal det fastslås, at sagsøgeren derimod ikke har anfægtet, at Prym-koncernen klart afgav en sådan forsikring. Under alle omstændigheder kan referatet fra mødet den 15. juli 1998, hvis det ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at bevise overtrædelsen, helt sikkert tages i betragtning som beviselement som led den helhed af præcise og samstemmende indicier, der er nævnt ovenfor i præmis 38-40.

123 Hvad angår sagsøgerens argument om, at Kommissionen selv under nærværende procedure har anerkendt, at ingen af notaterne vedrørende mødet den 15. juli 1998 beviste, at der fandtes et kartel, skal det fastslås, at Kommissionen i processkrifter blot har bemærket, at disse dokumenter ikke i sig selv udgør et bevis for, at der fandtes et kartel, men heller ikke indikerede, at sagsøgeren havde trukket sig herfra.

– Diskulperende beviselementer

124 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ikke har taget hensyn til visse diskulperende beviselementer vedrørende eksistensen af aftalen om opdeling af markederne:

— For det første referatet fra mødet den 1. august 1989 mellem Coats og William Prym.

— For det andet mødet mellem J. Griffiths (William Prym) og R.H. (Coats) den 11. september 1989.

— For det tredje har fem af de seks ledere hos Coats, der ledede sektoren i løbet af det seneste tiår, afgivet erklæringer under ed, der fastslår, at de ikke kendte til 1977-aftalen, at de ikke var blevet oplyst herom, og at de aldrig havde opført sig, som om der eksisterede en sådan type aftale om opdeling af markederne.

125 Hvad angår det første beviselement skal det anføres, at følgende fremgår af referatet fra mødet den 1. august 1989, skrevet af R. Helmer fra Coats:

»[2)] c) Afdelingen »Europæiske forbrugere« har fastsat en af sine målsætninger som »at blive den væsentligste leverandør af en fuldstændig serie af alle de produkter, der tilhører kategorien »håndværk«– som omfatter sytråd og tråd til brug i håndværk, lukkeanordninger, syartikler i metal og plast, de tekstile syartikler, der er nødvendige til at sy osv.

d) Det skal fortrinsvis gøres med [William] Prym og ikke mod [William] Prym […]

e) EF har anført, at Coats' strategi – dvs. den, der er defineret i litra c) ovenfor – ikke er anderledes end den, der lå til grund for vedtagelsen af den oprindelige beslutning i 1976 – dvs. at Coats skulle være eneforhandler for [William] Prym verden over, og at dette blev styrket af Coats' erhvervelse af 25% af kapitalen i [William] Prym.

[…]

Mødet resulterede i en startaftale og en anden om, at de konkrete aspekter i det [bilaterale] samarbejde mellem Coats- og Prym[-koncernerne] senere ville blive undersøgt under iagttagelse af visse kriterier:

Vores undersøgelse begrænses til Europa.

Vi skal undersøge den gensidige eksklusivitet – dvs. den omstændighed, at Coats er eneforhandler og udelukkende sælger [William] Pryms varer i serien for syartikler i metal og plast.

Vi skal søge løsninger på de specifikke »problemer« –

NIL

Opti: [William] Prym – lynlåse

»Globale priser« i forhold til tyske omkostninger, vil det sige, at Stolberg kan bruges som langsigtet produktionsbase til alle varerne?«

126 Efter sagsøgerens opfattelse fremgår det af referatet, at det, såfremt 1977-aftalen stadig var gældende, på ingen måde var nødvendigt at undersøge muligheden for at fastslå en gensidig eksklusivitet. Dette skridt ville være helt og aldeles dobbelt arbejde, idet Coats allerede havde forbud mod at forhandle syartikler i metal og plast, der konkurrerede med [William] Pryms varer.

127 Det skal fastslås, at E.F. i punkt 2, litra e), i referatet fra mødet den 1. august 1989 har bemærket, at den strategi, som Coats havde foreslået i litra c), ikke var anderledes end den, der lå til grund for den oprindelige beslutning i 1976, nemlig at Coats blev William Pryms globale eneforhandler og som led heri indhentede en andel på 25% i kapitalen i William Prym.

128 Parterne, der deltog i mødet den 1. august 1989, aftalte at undersøge princippet om den gensidige eksklusivitet – hvorefter Coats er eneforhandler og i sektoren for syartikler i metal og plast kun sælger William Pryms varer. Endvidere skulle visse problemer løses, såsom situationen Opti/William Prym. Det skal i den forbindelse bemærkes, at William Prym fandt, at Coats inden købet af Opti ikke havde overholdt sine forpligtelser på dette område (jf. præmis 89 ovenfor).

129 Den omstændighed, at de to virksomheder ti år efter aftalen om at opdele markedet fandt, at der var behov for at indgå en ny aftale, udelukker på ingen måde, at den oprindelige aftale fandtes. Den nye aftale gav navnlig mulighed for at tage hensyn til den udvikling, der var sket i det seneste tiår, og deltagerne kunne foretage en mere grundig undersøgelse af spørgsmålet om eneforhandling og løse visse problemer, som f.eks. Coats' køb af Opti.

130 Hvad angår det andet beviselement skal det bemærkes, at punkt 10, med overskriften »Det Forenede Kongerige«, i referatet fra mødet den 11. september 1989 for det første viser, at sagsøgeren allerede var til stede på det engelske marked for syartikler i metal og plast, og det ønskede at udarbejde et nyt mærke med navnet »Stitchpoint«. For det andet ville Coats efter købet af selskabet Tootal få et nyt supplerende mærke for syartikler i metal og plast i Det Forenede Kongerige. Spørgsmålet om William Pryms produktion af lynlåse blev ligeledes rejst som led i drøftelsen af NIL.

131 Det skal i den forbindelse fastslås, at det citat, som sagsøgeren har henvist til, udelukkende vedrører situationen i Det Forenede Kongerige. Sagsøgeren havde siden 70'erne været repræsenteret på dette marked, og således da den oprindelige aftale blev indgået. Indførelsen af et nyt mærke og købet af Tootal medførte således hverken en ændring af forholdet mellem de to virksomheder eller af deres gensidige forpligtelser. Coats' opretholdelse og styrkelse af sin position på markedet i Det Forenede Kongerige havde således i nærværende sag ingen betydning for, om kartellet fandtes eller blev udført.

132 Hvad angår det tredje beviselement, nemlig erklæringerne fra fem af seks ledere hos Coats, skal det bemærkes, at det, selv om der er tale om uafhængige erklæringer fra sagsøgerens repræsentanter med henblik på at lempe dennes ansvar i den konstaterede tilsidesættelse, ikke i sig selv kan fratage dem tilegnelsen for en sådan stillingtagen. Det skal imidlertid bemærkes, at det heller ikke kan mindske bevisværdien af de dokumenter, der blev fundet ved kontrollerne, og af forklaringerne afgivet om disse dokumenter (Lafarge-dommen, nævnt ovenfor i præmis 47, præmis 379).

– Konklusion

133 I betragtning af det ovenstående skal det konkluderes, at 1977-aftalen har en bevisværdi, der underbygger den helhed af præcise og samstemmende indicier, som Kommissionen har lagt vægt på (jf. præmis 38-40 ovenfor), idet visse af de grundlæggende konstateringer fremgår af A.P.'s erklæringer om, at der fandtes en aftale om opdeling af markedet for syartikler, der hindrede Coats-koncernen i at gå ind på det europæiske marked for »andre lukkeanordninger«, og Prym-koncernen i at gå ind på det europæiske marked for tråd. Denne konstatering bekræftes ligeledes af andre elementer i sammenhængen, som er undersøgt ovenfor. For det første skal der foretages en samlet vurdering af de dokumenter, der er fremkommet under inspektionerne, nemlig skrivelsen af 12. april 1977, referatet fra mødet den 11. februar 1993, referatet fra mødet den 11. juni 1996, rammeaftalen af 1997, det maskinskrevne notat af 7. november 2001 fra A.P. vedrørende samtalen med M.F. den 15. juli 1998 samt referatet fra mødet den 15. juli 1998. For det andet skal der lægges vægt på, at disse dokumenter bl.a. støttes af dokumenter vedlagt Prym-koncernens anmodning om at være omfattet af samarbejdsmeddelelserne af 1996 og 2002, dvs. en kopi af 1977-aftalen, en afskrift af D.P.'s tale den 9. november 1988 og et notat udfærdiget af A., dateret den 12. december 1991. Alle disse bevismidler peger på, at det nære forhold, som har forbundet de pågældende virksomheder i perioden efter aftalerne af 1975 og 1977, fortsatte, og at dette forhold af og til blev tilpasset med andre aftaler, som f.eks. leverandøraftalen af 1990 og rammeaftalen af 1997.

134 Hvad angår spørgsmålet, om disse bevismidler efter deres art kan godtgøre varigheden af den overtrædelse, der foreholdes sagsøgeren, skal det bemærkes, at det er normalt, at de aktiviteter, som konkurrencebegrænsende praksis og aftaler indebærer, gennemføres hemmeligt, at møderne afholdes hemmeligt, som oftest i et tredjeland, og at dokumenterne herom begrænses til et minimum. Selv om Kommissionen opdager dokumenter, der udtrykkeligt viser en ulovlig kontakt mellem erhvervsdrivende, såsom møderefererater, er disse normalt brudstykkeagtige og spredte, hvorfor det ofte viser sig nødvendigt at rekonstruere visse enkeltheder ved hjælp af følgeslutninger. I de fleste tilfælde må den omstændighed, at der foreligger en konkurrencebegrænsende praksis eller aftale, udledes ved en slutning ud fra et vist antal sammenfaldende omstændigheder og indicier, der, når de betragtes samlet, og i mangel af en anden logisk forklaring kan udgøre beviset for en tilsidesættelse af konkurrenceretten (jf. præmis 42 ovenfor).

135 Det følger af analysen foretaget som led i dette anbringende, at sagsøgeren ikke har fremført tilstrækkelige bevismidler eller en overbevisende alternativ forklaring til at svække de dokumentbeviser, der er omtalt i den anfægtede beslutning, hvoraf det omvendt fremgår, at sagsøgeren har deltaget i en bilateral aftale om opdeling af markedet med Prym-koncernen.

136 Det skal følgelig fastslås, at Kommissionen i den anfægtede beslutning på en retligt fyldestgørende måde har godtgjort for sagsøgerens deltagelse i den pågældende overtrædelse i medfør af reglerne nævnt i præmis 38-51 ovenfor, uden at den har foretaget et åbenbart urigtigt skøn, som det ellers er påberåbt som led i dette søgsmål. Det første anbringende skal således forkastes som ugrundet.

137 Herefter finder Retten det passende først at undersøge det tredje anbringende om en samlet og vedvarende overtrædelse, inden det andet anbringende om en overtrædelse af artikel 25, stk. 5, i forordning nr. 1/2003 undersøges, eftersom overtrædelsens varighed er såvel en integrerende og uadskillelig del af enhver konstatering af en overtrædelse som en forudsætning for forældelse af forfølgelsen af en vedvarende overtrædelse (dommen i sagen Peróxidos Orgánicos mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 47, præmis 21).

Det tredje anbringende om manglende bevis for en samlet og vedvarende overtrædelse

Parternes argumenter

138 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ikke har formået at bevise, at der foreligger en vedvarende overtrædelse fra januar 1975 til den 15. juli 1998, som gav Kommissionen mulighed for at pålægge en bøde for en periode på 21 og et halvt år. I 339. og 347. betragtning til den anfægtede beslutning vurderede Kommissionen, at der var tale om en samlet og vedvarende overtrælse fra januar 1977 til juli 1998, idet den »ved hjælp af flere skriftlige beviser, som Kommissionen havde indsamlet ved inspektionerne og fra [Prym-koncernens anmodninger om at være omfattet af samarbejdsmeddelelserne af 1996 og 2002] og de skriftlige beviser fremlagt af [sidstnævnte], fandt [det godtgjort,] at aftalen og opdelingen af markedet var fortsat«.

139 Det er sagsøgerens opfattelse, at undersøgelsen af dette bevis viser store tidsmæssige lakuner, som er alt for betydelige til, at Kommissionen kan bevise en samlet og vedvarende overtrædelse. Der er nemlig ifølge sagsøgeren forløbet 21 år fra et underskrevet dokument af usikker oprindelse til et meget tvetydigt dokument skrevet af den samme person, som fremlagde det. Der foreligger ingen beviser, som giver mulighed for at fastslå, at 1977-aftalens mål var at finde anvendelse i flere år, eftersom den intet sagde om varigheden fra dets iværksættelse.

140 Hvad angår varigheden og forbindelsen mellem en begivenhedsrække og en samlet og vedvarende overtrædelse har Kommissionen bemærket, at en tilsidesættelse af artikel 81, stk. 1, EF kan foreligge ikke alene ved en enkeltstående handling, men også ved en række handlinger eller en sammenhængende adfærd. Denne fortolkning kan efter Kommissionens opfattelse ikke anfægtes under henvisning til, at et eller flere elementer i rækken af handlinger eller i den sammenhængende adfærd også i sig selv og isoleret betragtet kan udgøre en tilsidesættelse af den nævnte bestemmelse. Når de forskellige handlinger indgår i en »samlet plan«, fordi de har det samme formål, nemlig at fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet, kan Kommissionen med rette pålægge ansvaret for disse handlinger på grundlag af deltagelsen i overtrædelsen betragtet i sin helhed. Hvad angår den påberåbte mangel på beviser for overtrædelsen mellem 1978 og 1990 er det Kommissionens opfattelse, at den besad tilstrækkelige dokumentbeviser, som underbyggede, at der reelt forelå en opdeling af markederne mellem virksomhederne fra 1977.

Rettens bemærkninger

141 Det bemærkes indledningsvis, at begrebet en samlet overtrædelse vedrører en situation, hvor flere virksomheder har deltaget i en overtrædelse bestående af en vedvarende adfærd, hvor der forfølges et enkelt økonomisk formål med henblik på at fordreje konkurrencen, eller individuelle overtrædelser, som er indbyrdes forbundet af et fælles mål (idet samtlige dele har det samme formål) og de samme aktører (de samme virksomheder, som bevidst stræber efter det samme formål) (BPB-dommen, nævnt ovenfor i præmis 41, præmis 257).

142 Dernæst bemærkes, at en tilsidesættelse af artikel 81, stk. 1, EF kan foreligge ikke alene ved en enkeltstående handling, men også ved en række handlinger eller en sammenhængende adfærd. Denne fortolkning kan ikke anfægtes under henvisning til, at et eller flere elementer i rækken af handlinger

eller i den sammenhængende adfærd også i sig selv og isoleret betragtet kan udgøre en tilsidesættelse af den nævnte bestemmelse. Når de forskellige handlinger indgår i en »samlet plan«, fordi de har det samme formål, nemlig at fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet, kan Kommissionen med rette pålægge ansvaret for disse handlinger på grundlag af deltagelsen i overtrædelsen betragtet i sin helhed (dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 42, præmis 258).

143 Desuden kan begrebet en samlet overtrædelse ifølge fast retspraksis vedrøre den retlige kvalificering af en konkurrencebegrænsende adfærd som aftaler, en samordnet praksis eller vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder (jf. i denne retning Rettens dom i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 67, præmis 696-698, dom af 20.3.2002, sag T-9/99, HFB m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1487, præmis 186, og af 12.12.2007, forenede sager T-101/05 og T-111/05, BASF og UCB mod Kommissionen, Sml. II, s. 4949, præmis 159).

144 Det skal ligeledes præciseres, at begrebet et fælles mål ikke kan fastsættes med generel henvisning til en konkurrenceforvridning på det af overtrædelsen berørte marked, eftersom påvirkningen af konkurrencevilkårene, som formål eller virkning, udgør et væsentligt forhold ved enhver adfærd, som er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 81, stk. 1, EF. En sådan definition af begrebet et fælles mål indebærer en risiko for, at begrebet en samlet og vedvarende overtrædelse ville blive berøvet en del af sin mening, i det omfang den ville bevirke, at flere former for adfærd vedrørende en erhvervssektor, som er forbudte i henhold til artikel 81, stk. 1, EF, systematisk skal kvalificeres som forhold, der udgør en samlet overtrædelse. Med henblik på at kvalificere forskellige former for udvist adfærd som en samlet og vedvarende overtrædelse skal det således kontrolleres, om de fremstod som et supplement til hinanden i den forstand, at hver af disse handlinger skulle bidrage til at imødegå en eller flere konsekvenser af den normale konkurrence, og gennem et samspil bidrog til virkeliggørelsen af de af overtræderne tilstræbte samlede konkurrencebegrænsende virkninger i forbindelse med en overordnet plan med et fælles mål. Der skal i denne forbindelse tages hensyn til enhver omstændighed, som kan fastslå eller rejse tvivl om den nævnte forbindelse, såsom anvendelsesperioden, indholdet (herunder de anvendte metoder), og i sammenhæng hermed formålet med de pågældende forskellige former for adfærd (jf. i denne retning dommen i sagen BASF og UCB mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 143, præmis 179-181).

145 Derfor kan Kommissionen på objektivt grundlag indlede særskilte procedurer, konstatere flere særskilte overtrædelser og pålægge flere særskilte bøder (jf. i denne retning Rettens dom af 15.6.2005, forenede sager T-71/03, T-74/03, T-87/03 og T-91/03, Tokai Carbon m.fl. mod Kommissionen, »Tokai II-dommen«, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 124).

146 Endelig bemærkes, at kvalificeringen af visse ulovlige handlinger som handlinger, der udgør én og samme overtrædelse eller flere overtrædelser, i princippet har betydning for den bøde, der kan pålægges. En konstatering af flere særskilte overtrædelser kan nemlig føre til pålæg af flere særskilte bøder, som hver især ikke overstiger de i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 fastsatte rammer (dommen i sagen BASF og UCB mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 143, præmis 158).

147 Det må derfor afklares, om de faktiske omstændigheder, der er foreholdt sagsøgeren, indgik i en samlet foranstaltning til forstyrrelse af konkurrencekræfternes frie spil på markedet for »andre lukkeanordninger« og lynlåse, og om de dermed indgik i den samlede og vedvarende overtrædelse, som kartellet udgør på disse markeder.

148 I nærværende sag medførte Kommissionens kvalificering af det bilaterale samarbejde mellem Coats- og Prym-koncernerne som en samlet og vedvarende overtrædelse, at der blev konstateret et samlet kartel, der varede fra den 15. januar 1977 til i hvert faldt den 15. juli 1998 (jf. 339.-347. betragtning til den anfægtede beslutning). Det skal således undersøges, om Kommissionen i betragtning af retspraksis

nævnt ovenfor i præmis 141-146 har foretaget urigtig retsanvendelse ved at kvalificere de handlinger, som sagsøgeren er foreholdt, som en samlet og vedvarende overtrædelse på baggrund af de beviser, Kommissionen besad (jf. 217.-245. betragtning til den anfægtede beslutning), som i vidt omfang blev undersøgt som led i det første anbringende.

149 Hvad angår sagsøgerens argument om, at undersøgelsen af de pågældende beviser viser store tidsmæssige lakuner, som er alt for betydelige til, at Kommissionen kan anses for at have bevist en samlet og vedvarende overtrædelse, skal det bemærkes, at den omstændighed, at et sådant bevis ikke er blevet ført for bestemte perioder, ikke er til hinder for, at overtrædelsen anses for at være fortsat i en længere samlet periode end denne, eftersom en sådan konstatering hviler på objektive og samstemmende indicier. I forbindelse med en overtrædelse, der strækker sig over flere år, er den omstændighed, at kartellet viser sig i forskellige perioder, som kan adskilles af længere eller kortere mellemrum, fortsat uden betydning for, at dette kartel eksisterer, for så vidt som de forskellige handlinger, der er en del af denne overtrædelse, forfølger et enkelt formål og er omfattet af en samlet, vedvarende overtrædelse (Domstolen dom af 21.9.2006, sag C-113/04 P, Technische Unie mod Kommissionen, Sml. I, s. 8831, præmis 169).

150 Selv om den periode, der adskiller to udslag af en ulovlig adfærd, er et relevant kriterium med henblik på at fastlægge en overtrædelses vedvarende karakter, forholder det sig ikke desto mindre således, at spørgsmålet, om nævnte periode er tilstrækkelig lang til at udgøre en afbrydelse af overtrædelsen eller ej, ikke kan undersøges abstrakt. Denne bedømmelse skal tværtimod foretages i forbindelse med det pågældende kartels funktion (Rettens dom af 19.5.2010, sag T-18/05, IMI m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1769, præmis 89).

151 Retten har som led i undersøgelsen af det første anbringende i nærvende sag fastslået, at den pågældende aftale vedrørte det bilaterale samarbejde mellem Coats- og Prym-koncernerne. I henhold til nævnte aftale forpligtede Coats sig til »hverken direkte eller som led i en sammenslutning at udøve aktiviteter med fremstilling af syartikler i metal eller plast […] uden [William] Pryms forudgående samtykke«. For sit vedkommende forpligtede [William] Prym sig til »hverken direkte eller som led i en sammenslutning at udøve aktiviteter med fremstilling af sytråde og tråde til brug i kunsthåndværk osv. […] uden Coats' forudgående samtykke«. Det skal følgende fastslås, at aftalen vedrører en opdeling af markedet mellem to konkurrenter.

152 I modsætning til en aftale om prisfastsættelse, hvorunder parterne jævnligt skal mødes for at tage hensyn til markedsudviklingen for at kunne tilpasse deres adfærd på dette marked under aftalens varighed, skal en aftale om opdeling af markedet pr. definition overholdes af aftaleparterne fra dens indgåelse og kan fra tid til anden være genstand for tilpasninger ved enten ændringer af den eksisterende aftale eller med andre aftaler.

153 Det skal i den forbindelse bemærkes, at Retten ovenfor i præmis 133 har fastslået, at de beviser, Kommissionen har indsamlet under inspektionerne, de beviser, der fremgår af Prym-koncernens anmodninger om at være omfattet af samarbejdsmeddelelserne af 1996 et de 2002, samt de skriftlige beviser leveret af sidstnævnte, godtgør, at det nære forhold mellem de pågældende virksomheder i perioden efter aftalerne af 1975 og 1977 fortsatte, og at dette forhold af og til blev tilpasset med andre aftaler, som f.eks. leverandøraftalen af 1990 og rammeaftalen af 1997.

154 Følgelig kunne Kommissionen med rette konkludere, at parterne var enige om en fælles plan, som kunne begrænse deres individuelle forretningsmæssige adfærd ved at fastlægge linjerne i deres fælles indsats på markedet (334. jf. betragtning til den anfægtede beslutning).

155 Det tredje anbringende skal derfor forkastes som ugrundet.

Det andet anbringende om en tilsidesættelse af artikel 25, stk. 5, i forordning nr. 1/2003

Parternes argumenter

156 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ikke har formået at bevise fortsættelsen af nogen overtrædelse efter den 19. september 1997, dvs. ti år inden den anfægtede beslutning blev vedtaget, hvorved enhver bøde i henhold til artikel 25, stk. 5, i forordning nr. 1/2003 er forældet. Beviset af 15. juli 1998 er ikke alene langt fra tilstrækkeligt til kravene på området, men det stilles endvidere meget dårligt af de beviser, der er afgivet under ed af navnlig M.F. og K., som på daværende tidspunkt var en del af Coats' pågældende ledelse.

157 Kommissionen har gjort gældende, at den har fremlagt tilstrækkelige elementer til at bevise, at overtrædelsen blev fortsat til i hvert fald den 15. juli 1998. Det følger endvidere klart af Domstolens praksis, at artikel 81 EF ligeledes finder anvendelse på aftaler, der er ophørt med at gælde, men som fortsat har virkning efter deres formelle ophør.

Rettens bemærkninger

158 I artikel 25, stk. 1, i forordning nr. 1/2003 fastsættes en forældelsesfrist på fem år for den type overtrædelse, som sagsøgeren foreholdes. I henhold til artikel 25, stk. 2, andet punktum, regnes fristen ved vedvarende eller gentagne overtrædelser dog først fra den dag, hvor overtrædelsen er ophørt. I henhold til forordningens artikel 25, stk. 3, første punktum, afbrydes forældelsesfristen, hver gang Kommissionen tager skridt til at undersøge eller forfølge overtrædelsen. I medfør af affattelsen af forordningens artikel 25, stk. 4, har afbrydelsen virkning over for alle virksomheder og virksomhedssammenslutninger, der har medvirket ved overtrædelsen. I henhold til artikel 25, stk. 5, løber forældelsesfristen på ny efter hver afbrydelse. Forældelsesfristen udløber dog senest den dag, hvor der er forløbet en periode svarende til den dobbelte forældelsesfrist, uden at Kommissionen har pålagt en bøde eller tvangsbøde.

159 Det skal bemærkes, at overtrædelsens varighed er såvel en integrerende og uadskillelig del af enhver konstatering af en overtrædelse samt en forudsætning for forældelse af forfølgelsen af en vedvarende overtrædelse (dommen i sagen Peróxidos Orgánicos mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 47, præmis 21). Kommissionens iagttagelse af reglerne om forældelse indebærer således, at den foretager en korrekt fastlæggelse af den periode, gennem hvilken sagsøgeren har deltaget i overtrædelsen. Det skal derfor efterprøves, om Kommissionen på en retligt fyldestgørende måde har godtgjort, at sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen varede indtil i hvert fald den 19. september 1997 (dvs. ti år inden vedtagelsen af den anfægtede beslutning), for at Retten kan afgøre, om forældelsesfristen på ti år i henhold til artikel 25, stk. 5, i forordning nr. 1/2003 var udløbet.

160 Hvad angår spørgsmålet om, hvilken dato sagsøgerens deltagelse ophørte, skal det bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at det påhviler den part eller myndighed, der gør en tilsidesættelse af konkurrencereglerne gældende, at føre bevis herfor ved på en retligt fyldestgørende måde at fastlægge de faktiske forhold, der udgør en overtrædelse, og at det påhviler den virksomhed, der fremfører et anbringende med henblik på at tilbagevise en konstatering af, at der foreligger en overtrædelse af disse regler, at føre bevis for, at betingelserne for anvendelsen af den regel, hvoraf dette anbringende er udledt, er opfyldt, således at myndigheden herefter må anvende andre beviser (jf. i denne retning dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 38, præmis 58, og dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 42, præmis 78).

161 Overtrædelsens varighed udgør i øvrigt en integrerende del af overtrædelsesbegrebet i henhold til artikel 81, stk. 1, EF, som det først og fremmest påhviler Kommissionen at føre bevis for. I denne henseende er det i henhold til retspraksis et krav, at Kommissionen i mangel af beviser, der gør det muligt at foretage en direkte fastlæggelse af en overtrædelses varighed, i det mindste skal støtte sig på

beviser, der vedrører faktiske omstændigheder, som tidsmæssigt ligger indbyrdes så nær, at det med rimelighed kan medgives, at denne overtrædelse er forløbet uafbrudt mellem to specifikke datoer (Rettens dom af 7.7.1994, sag T-43/92, Dunlop Slazenger mod Kommissionen, Sml. II, s. 441, præmis 79).

162 Det er endvidere for så vidt angår aftaler, der ikke længere er i kraft, tilstrækkeligt til, at artikel 81 EF finder anvendelse, at de stadig har virkninger også efter det tidspunkt, hvor de formelt er ophørt med at have gyldighed (Rettens dom af 29.6.1995, sag T-30/91, Solvay mod Kommissionen, Sml. II, s.1775, præmis 71, og af 11.12.2003, sag T-59/99, Ventouris mod Kommissionen, Sml. II, s. 5257, præmis 182 og den deri nævnte retspraksis). Det følger heraf, at varigheden af en overtrædelse ikke kan vurderes på baggrund af den periode, hvorunder en aftale er gældende, men i kraft af den periode, hvorunder de forfulgte virksomheder udviste en adfærd, som var forbudt i medfør i henhold til 81 EF.

163 Det skal bemærkes, at sagsøgerens deltagelse i den pågældende overtrædelse i henhold til den anfægtede beslutnings artikel 1, stk. 4, er blevet fastsat til perioden fra den 15. januar 1977 til den 15. juli 1998. Sagsøgeren har med dette anbringende rejst tvivl om denne konstatering vedrørende overtrædelsesperioden. Det er sagsøgerens opfattelse, at Kommissionen ikke har formået at godtgøre, at overtrædelsen er fortsat efter den 19. september 1997, dvs. ti år inden vedtagelsen af den anfægtede beslutning.

164 Det følger af den vurdering af beviserne, der er foretaget som led i det første og tredje anbringende, at der i nærværende sag er tale om en samlet og vedvarende overtrædelse, som i hvert fald varede til den 15. juli 1998.

165 Det skal derfor fastslås, at den tiårige forældelse løb fra den 15. juli 1998 til den 19. september 2007, dvs. ca. ni år og to måneder. Det følger heraf, at den anfægtede beslutning blev vedtaget, inden den tiårige forældelsesfrist udløb.

166 Det følger af det ovenstående som helhed, at det andet anbringende må forkastes.

Det fjerde anbringende om en tilsidesættelse af artikel 6, stk. 3, litra d), i EMRK

Parternes argumenter

167 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat selskabets processuelle rettigheder, således som de er fastsat i artikel 6, stk. 3, litra d), i EMRK, og nærmere bestemt retten til »at afhøre eller lade afhøre imod ham førte vidner« ved strafferetlige instanser, således som det er tilfældet i nærværende sag.

168 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ikke kunne støtte sig på dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 42. I nærværende sag har Kommissionen efter at have modtaget Prym-koncernens supplerende anmodning, der er omtalt ovenfor i præmis 11, genåbnet sin undersøgelse og vedtaget den supplerende klagepunktsmeddelelse, hvori den for første gang foreholdt sagsøgeren, at der i 21 år forelå en aftale om at opdele markedet for varer. Både den processuelle kontekst og den vægt, der i den anfægtede beslutning er tillagt de nye elementer, som William Prym har tilføjet sagsakterne, medførte en forpligtelse til at fastslå, at de var tillagt en »afgørende« vægt som omhandlet i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis.

169 Efter sagsøgerens opfattelse er omstændighederne i nærværende sag anderledes end i sagen, der lå til grund for Bolloré-dommen (nævnt ovenfor i præmis 48, præmis 86-89). For det første var identiteten på ophavsmanden til den erklæring, som Kommissionen har støttet sin konstatering af overtrædelsen i nærværende sag på, A.P. bekendt, og sagsøgeren søgte at afhøre ham formelt. For det andet har sagsøgeren gjort gældende, at for så vidt som Kommissionen har bemærket, at den ikke er en

retsinstans i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i EMRK, påhviler det Kommissionen at sikre, at hele den administrative procedure er i overensstemmelse med artikel 6, stk. 3, litra d), i EMRK. For det tredje synes Kommissionen i henhold til Rettens dom af 6. oktober 1994, Tetra Pak mod Kommissionen (sag T-83/91, Sml. II, s. 755, præmis 235), at gøre gældende, at de bøder, der pålægges for en overtrædelse af de konkurrenceretlige bestemmelser, ikke er af strafferetlig karakter.

170 Kommissionen har i den henseende gjort gældende, at A.P. var til stede ved retsmødet den 11. juli 2006, hvorunder alle deltagerne havde mulighed for at fremlægge deres argumenter mundtligt. Da sagsøgerens advokat fik muligheden, besluttede han at begrænse sit indlæg til blot at fremlægge en afklaring af efterlevelsesprogrammet og til en generel bemærkning om de beviser, Kommissionen har anvendt, og Prym-koncernens erklæringer. Følgelig har sagsøgeren haft mulighed for at stille de spørgsmål til parten, som sagsøgeren måtte ønske, men sagsøgeren undlod at tage tilfældet i agt.

Rettens bemærkninger

171 Det skal bemærkes, at artikel 6, stk. 2, litra d), i EMRK bestemmer, at »[e]nhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, skal mindst have ret til […] at afhøre eller lade afhøre imod ham førte vidner og at få vidner for ham tilsagt og afhørt på samme betingelser som vidner, der føres imod ham«. Det følger dog af fast retspraksis, at Kommissionen ikke er en retsinstans som omhandlet i denne bestemmelse (Domstolens dom af 29.10.1980, forenede sager 209/78-215/78 og 218/78, Van Landewyck m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 3125, præmis 81, og af 7.6.1983, forenede sager 100/80-103/80, Musique diffusion française m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1825, præmis 7).

172 I henhold til fast retspraksis er de grundlæggende rettigheder en integrerende bestanddel af de almindelige retsgrundsætninger, som Unionens retsinstanser skal beskytte (Domstolens udtalelse 2/94 af 28.3.1996, Sml. I, s. 1759, præmis 33, og Domstolens dom af 29.5.1997, sag C-299/95, Kremzow, Sml. I, s. 2629, præmis 14). I denne forbindelse lader Domstolen og Retten sig inspirere af de fælles forfatningsmæssige traditioner i medlemsstaterne samt de anvisninger i form af internationale traktater om beskyttelse af menneskerettighederne, som medlemsstaterne har været med til at udarbejde, og som de senere har tiltrådt. EMRK er herved af særlig betydning (Domstolens dom af 15.5.1986, sag 222/84, Johnston, Sml. s. 1651, præmis 18, og Kremzow-dommen, præmis 14). I artikel 6, stk. 2, EU bestemmes i øvrigt, at Den Europæiske Union respekterer de grundlæggende rettigheder, således som de garanteres ved EMRK, og således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, som generelle retsprincipper.

173 Det skal herefter undersøges, om Kommissionen på baggrund af det således anførte har tilsidesat det grundlæggende princip i Fællesskabets retsorden om ret til forsvar (Domstolens dom af 9.11.1983, sag 322/81, Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin mod Kommissionen, Sml. s. 3461, præmis 7), ved ikke at give sagsøgerne mulighed for direkte at udspørge vidnet A.P.

174 I denne forbindelse bemærkes, at dette princip ifølge fast retspraksis kræver, at de virksomheder og sammenslutninger af virksomheder, der er omfattet af en konkurrenceundersøgelse ved Kommissionen, allerede under den administrative procedure gives lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt de af Kommissionen fremførte faktiske forhold, klagepunkter og andre omstændigheder faktisk foreligger (jf. Rettens dom af 27.9.2006, sag T-314/01, Avebe mod Kommissionen, Sml. II, s. 3085, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis). Det pågældende princip kræver derimod ikke, at der gives disse virksomheder mulighed for i forbindelse med den administrative procedure selv at udspørge de vidner, som blev hørt af Kommissionen (jf. i denne retning dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 42, præmis 200).

175 I den forbindelse er det nemlig tilstrækkeligt, at de forklaringer, som anvendes af Kommissionen, fremgår af de sagsakter, som blev fremsendt til sagsøgeren, som kan gøre indsigelse mod dem ved Unionens retsinstanser (dommen i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 47, præmis 147-149)

176 For fuldstændighedens skyld skal det, som Kommissionen har anført, fastslås, at sagsøgeren, selv om A.P. var til stede under retsmødet den 22. juli 2006, ikke har benyttet denne lejlighed til at stille ham spørgsmål. Under alle omstændigheder var der intet, som forhindrede sagsøgeren i at anmode om at få vidner tilsagt og afhørt for Retten ved at fremsætte en begæring om bevisoptagelse herom. Det må fastslås, at sagsøgeren ikke har fremsat en sådan begæring.

177 Henset til disse betragtninger kan sagsøgeren ikke gøre gældende, at selskabets ret til at afhøre eller lade afhøre imod ham førte vidner er blevet tilsidesat. Sagsøgerens fjerde anbringende skal derfor forkastes som både faktisk og retligt ugrundet.

Det femte anbringende om urigtig anvendelse af retningslinjerne for beregning af bøder

Parternes argumenter

178 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen som led i fastsættelsen af bødeforhøjelsen ud fra selve overtrædelsens varighed skulle have anvendt sine skønsbeføjelser til at anvende en multiplikationskoefficient på 10% i henhold til punkt 1 B i retningslinjerne for beregning af bøder. Kommissionen burde ikke automatisk have anvendt en forhøjelse på 215% som følge af overtrædelsens varighed. Kommissionen burde for det første have taget hensyn til svagheden ved de beviser, den lagde vægt på for at konstatere overtrædelsen, for det andet til de lange mellemrum mellem de tidspunkter, hvor det er godtgjort, at kartellet viste sig, for det tredje, at der blandt sagsøgerens ledelse ikke var noget kendskab til overtrædelsen, og for det fjerde, at der ikke var beviser for, at overtrædelsen blev iværksat.

179 Sagsøgeren er af den opfattelse, at Kommissionen på en måde, som den selv har indrømmet, har undladt at følge en fast praksis for at fastsætte en maksimal forhøjelse. Såfremt de faktiske forhold i andre sager (af betydeligt kortere varighed) kunne begrunde en forhøjelse på 10% pr. år, kunne Kommissionen dermed ikke undslippe sin forpligtelse til at udøve sine skønsbeføjelser rigtigt.

180 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter.

Rettens bemærkninger

181 Før de anbringender, der er fremført af sagsøgeren, undersøges, skal det bemærkes, at det fremgår af 489. og 692. betragtning til den anfægtede beslutning, at de bøder, Kommissionen har pålagt på grund af overtrædelsen, blev pålagt i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003. Kommissionen har desuden ved beregningen af bøderne anvendt den metode, der er fastsat i retningslinjerne og samarbejdsmeddelelsen af 1996.

182 Selv om retningslinjerne ikke kan anses for retsregler, fastsætter de dog vejledende regler for den praksis, der skal følges, og som Kommissionen ikke kan fravige i konkrete tilfælde uden at angive grunde, som er i overensstemmelse med princippet om ligebehandling (jf. Domstolens dom af 18.5.2006, sag C-397/03 P, Archer Daniels Midland og Archer Daniels Midland Ingredients mod Kommissionen, Sml. I, s. 4429, præmis 91 og den deri nævnte retspraksis).

183 Det tilkommer således Retten inden for rammerne af legalitetskontrollen af bøder pålagt ved den anfægtede beslutning at efterprøve, om Kommissionen har udøvet sin skønsbeføjelse i henhold til den i retningslinjerne fastsatte metode, og i det omfang den skulle fastslå, at Kommissionen har overskredet denne beføjelse, at efterprøve, om overskridelsen er berettiget og tilstrækkeligt retligt begrundet. I den forbindelse må det bemærkes, at Domstolen har bekræftet gyldigheden dels af selve princippet med

retningslinjer, dels af den almindelige metode, der er angivet heri (Domstolens dom af 28.6.2005, forenede sager C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P – C-208/02 P og C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 5425, præmis 252-255, 266, 267, 312 og 313).

184 Kommissionens begrænsning af sin egen skønsbeføjelse som følge af vedtagelsen af retningslinjerne er nemlig ikke uforenelig med opretholdelsen af en væsentlig skønsmargen til Kommissionen. Retningslinjerne er på flere punkter fleksible, hvilket giver Kommissionen mulighed for at udøve sit skøn i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning nr. 17 og nr. 1/2003, således som disse er fortolket af Domstolen (dommen i sagen Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 183, præmis 267).

185 På de områder, hvor Kommissionen har bibeholdt en skønsmargen f.eks. for så vidt angår forhøjelsessatsen i forhold til varigheden, er legalitetskontrollen af disse bedømmelser derfor begrænset til, om der er tale om et åbenbart urigtigt skøn (jf. i denne retning Rettens dom af 18.7.2005, sag T-241/01, Scandinavian Airlines System mod Kommissionen, Sml. II, s. 2917, præmis 64 og 79).

186 Kommissionens skønsmargin og de grænser, den har fastsat herfor, er i princippet ikke til hinder for, at retsinstansen udøver sin fulde prøvelsesret (dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 39, præmis 538), og den kan ophæve, nedsætte eller forhøje den af Kommissionen pålagte bøde (jf. i denne retning Domstolens dom af 8.2.2007, sag C-3/06 P, Groupe Danone mod Kommissionen, Sml. I, s. 1331, præmis 60-62, og Rettens dom af 21.10.2003, sag T-368/00, General Motors Nederland og Opel Nederland mod Kommissionen, Sml. II, s. 4491, præmis 181).

187 Heraf følger, at den omstændighed alene, at Kommissionen har forbeholdt sig muligheden for at foretage en forhøjelse for hvert års overtrædelser, som for så vidt angår overtrædelser af lang varighed kan være op til 10% af det beløb, der er fastsat for overtrædelsens grovhed, på ingen måde forpligter Kommissionen til at fastsætte denne sats ud fra intensiteten af kartellets aktiviteter eller dets virkninger, dvs. overtrædelsens grovhed. Det tilkommer nemlig Kommissionen inden for rammerne af dens vide skønsbeføjelse (jf. præmis 183 ovenfor) at vælge satsen for den forhøjelse, den ønsker at anvende på baggrund af overtrædelsens varighed (Rettens dom af 19.5.2010, sag T-19/05, Boliden m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1843, præmis 98).

188 Sagsøgerens argumenter til støtte for, at Kommissionen for det første burde have taget hensyn til svagheden ved de beviser, den lagde vægt på for at konstatere overtrædelsen, for det andet til det lange mellemrum mellem de tidspunkter, hvor det er godtgjort, at kartellet viste sig, og for det tredje til, at der blandt sagsøgerens ledelse ikke var noget kendskab til overtrædelsen, er sammenfaldende med dem, der er fremført som led i det første og tredje anbringende. Eftersom Retten har fastslået, at Kommissionen ikke har handlet urigtigt ved på baggrund af de forskellige bevismidler, den besad, at finde, at der var tale om en samlet og vedvarende overtrædelse fra den 15. januar 1977 til den 15. juli 1998, skal sagsøgerens argumenter forkastes.

189 Hvad angår sagsøgerens argument om, at der ikke er bevis for, at overtrædelsen blev gennemført, bemærkes det, at artikel 15, stk. 2, sidste afsnit, i forordning nr. 17 foreskriver, at der foruden overtrædelsens grovhed skal tages hensyn til dens varighed ved udmålingen af bøden. Heraf følger, at indvirkningen af overtrædelsens varighed på bødens grundbeløb generelt skal være betydelig. Dette er, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, til hinder for en rent symbolsk forhøjelse af grundbeløbet på grund af overtrædelsens varighed. Når en aftale, der har til formål at begrænse konkurrencen, ikke er blevet gennemført, skal det blot fastslås, hvor længe aftalen har eksisteret, dvs. hvilket tidsrum der er forløbet fra aftalens indgåelse til dens ophør (Rettens dom af 19.3.2003, sag T-213/00, CMA CGM m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 913, præmis 280).

190 I nærværende sag har Kommissionen konstateret, at det bilaterale samarbejde mellem Prym- og Coats-koncernerne eksisterede i 21 og et halvt år, dvs. langvarigt i henhold til retningslinjerne. I medfør heraf har Kommissionen følgelig forhøjet sagsøgerens bødes grundbeløb med 215%. Det skal

bemærkes, at det følger af retningslinjernes punkt 1 B, tredje led, at bødens grundbeløb, der er fastsat ud fra alvoren, kan forhøjes med 10% for hvert år, overtrædelsen har varet, når der er tale om langvarige overtrædelser. Det skal fastslås, at Kommissionen herved ikke har afveget fra de regler, den har pålagt sig ved retningslinjerne.

191 Det femte anbringende skal derfor forkastes.

192 Det følger af det ovenstående, at ingen af sagsøgerens anbringender kan tages til følge. Kommissionen skal således frifindes fra påstanden om annullation i sin helhed, uden at der under sagens omstændigheder i øvrigt er grund til, at Retten i medfør af sin fulde prøvelsesret ændrer størrelsen af den bøde, der er pålagt sagsøgeren.

Sagens omkostninger

193 Ifølge Rettens procesreglements artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer

RETTEN (Tredje Afdeling):

1) Europa-Kommissionen frifindes.

2) Coats Holdings Ltd betaler sagens omkostninger.

Czúcz Labucka Gratsias

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. juni 2012.

Indhold

Sagens baggrund 1

Retsforhandlinger og parternes påstande 4

Retlige bemærkninger 5

Det første anbringende om Kommissionens tilsidesættelse af sin forpligtelse til at fremlægge bevis for overtrædelsen samt til at overholde det bevisniveau, der kræves i denne henseende 5

Parternes argumenter 5

Rettens bemærkninger 5

– Mødet i 1975 (217. betragtning til den anfægtede beslutning) 8

– Dokumentet af 15. januar 1977 (218.-222. betragtning til den anfægtede beslutning) 9

– Skrivelsen af 12. april 1977 (224. betragtning til den anfægtede beslutning) 12

– Hugenpoet-aftalen (225. og 226. betragtning til den anfægtede beslutning) 13

– Beirat-mødet den 9. november 1988 (227.-230. betragtning til den anfægtede beslutning) 15

– William Pryms notat af 12. december 1991 (231. betragtning til den anfægtede beslutning) 15

– Mødet den 11. februar 1993 (232. betragtning til den anfægtede beslutning) 16

– Coats' salg af sin kapitalandel i William Prym (233.-236. betragtning til den anfægtede beslutning) 17

– Bonduels køb af William Prym og mødet den 15. juli 1998 (237.-245. betragtning til den anfægtede beslutning) 18

– Diskulperende beviselementer 20

– Konklusion 22

Det tredje anbringende om manglende bevis for en samlet og vedvarende overtrædelse 23

Parternes argumenter 23

Rettens bemærkninger 23

Det andet anbringende om en tilsidesættelse af artikel 25, stk. 5, i forordning nr. 1/2003 26

Parternes argumenter 26

Rettens bemærkninger 26

Det fjerde anbringende om en tilsidesættelse af artikel 6, stk. 3, litra d), i EMRK 27

Parternes argumenter 27

Rettens bemærkninger 28

Det femte anbringende om urigtig anvendelse af retningslinjerne for beregning af bøder 29

Parternes argumenter 29

Rettens bemærkninger 29

Sagens omkostninger 31